

Biblioteca  
Regională  
Hunedoara-Deva

**Proletari din toate țările, uniți-vă!**



## Gherman Titov —

Acum un an  
și astăzi

de Iuri Dokucaev  
(Pag. 2)

# Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL — A. R. L. U. S.

**31** (907)

ANUL XVIII  
3 august 1962  
12 pagini, 1 leu

CITITI IN ACEST NUMAR

### Bilanț la jumătatea septenalului

de Gabriel Bunea  
(Pag. 3)

### Complotul împotriva lui Hitler (Urmare)

de General maior  
M. Milștein  
(Pag. 4)

### Ați auzit de cafenelele tineretului ?

de T. Caranfil  
(Pag. 5)

### Munca — factor de învățămînt

de conf. Ion Berca  
(Pag. 5)

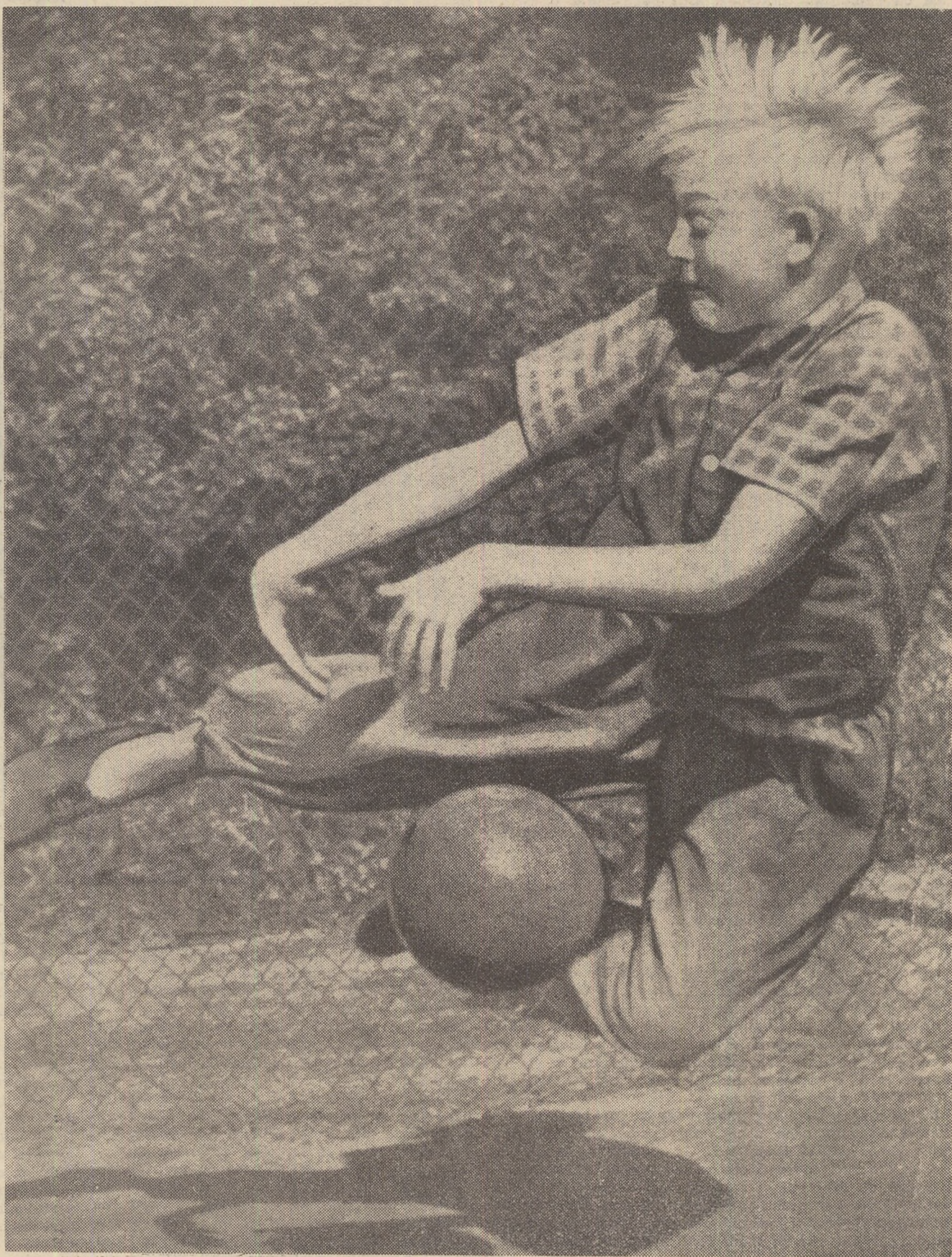
Filme despre care  
se vorbește:

### „Copilăria lui Ivan“

de Konstantin  
Simonov  
(Pag. 9)

### Un semnal la graniță

de N. Poleanov  
(Pag. 12)



Un viitor urmaș al lui Iașin ?



## ACUM UN AN ȘI ASTĂZI

- Citeva ore înaintea zborului
- Singele rece al cosmonautului
- Intilnirea cu constructorul principal
- Serioja, Sașa și Zoia

În centrul Moscovei, în fața Teatrului Mare, e un scuar. O dimineață de început de august.

De pe o alee laterală se ivește o lină pereche: un căpitan de aviație cu soția. Se opresc lângă un havuz. Băncile sînt ocupate. Se așează pentru o clipă pe marginea cupei de marmură a fontinei arteziene.

...Asta s-a întimplat acum un an. În ajunul zborului, Gherman și Tamara Titov s-au plimbat prin Moscova. De la scuarul din fața teatrului au plecat spre Expoziția realizărilor economiei naționale. Acolo au întîrziat mai mult în pavilionul „Cosmos”, în fața sateliților artificiali ai Pămîntului. Tamara îl asculta dar nu-l auzea. El îi vorbea pătimaș despre stația interplanetară care fotografase partea invizibilă a Lunii, despre primele nave cosmice cu exploratori patruzezi. Dar pe Tamara o obseda numai gîndul: „Curînd o să zboare și el. Foarte curînd...”

Privindu-l pe Gherman, Tamara se convingea o dată mai mult că e de un calm umitor. Glasul nu-i trăda nici o umbră de emoție.

Apoi s-au îndreptat spre portul fluvial Himki. Și abia acolo a amintit Gherman, în trecut, de zborul care îl aștepta:

— Uite ce mare e lacul. De acolo de sus e cit o palmă.

După ce au prințit s-au întors în oraș. Înainte de a pleca spre casă au mai intrat într-un magazin și au cumpărat niște mărunțisuri.

...Treburile cotidiene, vorbe obișnuite. Dar în același timp ieșite din comun, căci erau erele din ajunul startului în Cosmos.

★

...Șirurile de mașini s-au oprit, totul a încrămășit. În Piața Roșie din Moscova, pe Champs Elysées la Paris, în Trafalgar Square din Londra, pe Broadway în New York, în Piața Revoluției din Havana — în toată lumea oamenii ascultau sau citeau:

„La 6 august 1961 ora 9,00 (ora Moscovei) în Uniunea Sovietică a fost lansată pe o orbită de satelit al Pămîntului nava cosmică „Vostok-2”.

Nava „Vostok-2” este pilotată de cetățeanul Uniunii Sovietice, pilotul cosmonaut maiorul Gherman Stepanovici Titov”.

În lume sînt multe flori frumoase. Florile din războare, florile din brațele fetelor, dar toate florile erau în clipele acelea numai ale lui...

În anul care a trecut de atunci, Gherman Titov a avut nenumărate întîlniri, viața lui a cunoscut o mulțime de întîmplări. Am dorit să aflu ce l-a emoționat mai mult din clipa cînd, după sfîrșitul victorios al zborului cosmic, a simțit din nou sub picioare pămîntul natal.

— Da'ce, crezi că după zbor am devenit mai sentimental sau că pînă atunci nu știam ce sînt emoțiile? — mi-a răspuns Gherman cu o întrebare.

— Nu. Stăpînire de sine de care ați dat dovadă a devenit celebră. De aceea e cu atît mai interesant de știut în ce moment ați pierdut-o, dacă cumva s-a întîmplat așa ceva, de atunci și pînă astăzi?

— Sînt multe lucruri care mă pot emoționa pînă la lacrimi, fie că mă bucură, fie că mă mîhnesc. Dar caut să-mi păstrez în orice împrejurare singele rece. Slujba mi-o cere — a adăugat Gherman și fața i s-a luminat de un zîmbet.

★

...Locurile le sînt bine cunoscute: biroul de construcții, laboratoarele, clădirile, chiar aleile astalate și gazonul. Și, se înțelege, mai ales oamenii. Strîngerii de mîini, felicitări, zîmbete bucurioase. Cosmonauții Iuri Gagarin, Gherman Titov și cei care se pregătesc încă pentru alte zboruri au venit să facă o vizită muncitorilor din giganticul „atelier” de nave cosmice.

E foarte greu să-ți imaginezi complexitatea procesului de construcție a unei nave cosmice. Puțini oameni pot să-l cuprindă în întregime dar fiecare din cei cărora Gherman îi strînge mîinile, începînd cu lăcătușii și montorii și terminînd cu locșitorii constructorului principal, au muncit la realizarea diverselor ansamble cu o încordare și un devotament atît de mare încît vînzîndu-i acum reșind de bucurie cosmonautul încearcă o fericire nespūsă. Le spune: „Vă mulțumesc! Nava nu v-a înșelat așteptările. Și, pe cît am putut, m-am stră-

duit și eu să nu vi le înșel!” Stă în fața muncitorilor adunați în curtea uzinei, le simte privirile și înțelege că e cea mai importantă dăru de seamă pe care o face.

Îmbrățișîndu-l pe constructorul principal, un om pentru care Gherman Titov nutrește un respect netîrîmurit, cosmonautul îi adresează și lui mulțumiri din toată inima. Și, drept răspuns, aude un răsunaător: „Și ție îți mulțumesc”.

E o exprimare laconică și totuși cuprinzătoare a prețurii eroismului lui Gherman Titov. Ea a fost rostită în numele tuturor entuziaștilor care au început să studieze și să elaboreze modele de rachete cosmice încă acum mai bine de treizeci de ani, în numele tuturor celor care au implinit acest vis al omenirii — constructori, savanți, specialiști și muncitori sovietici.

★

— Are cuvîntul pilotul cosmonaut Gherman Titov.

Gherman Titov străbate sala Palatului Congreselor din Kremlin. Este cel mai proaspăt membru al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, al cărui delegați s-au întrunit la cel de al XXII-lea Congres al acestuia. Pășește printre rîndurile de scaune

„Tovarăși delegați...” — își începe Gherman Titov discursul

★

Într-o dimineață, la poarta unei școli moscovite o mulțime de copii cu cravate roșii e în așteptare.

Titov coboară din mașină în mijlocul copiilor. Nu e pentru prima oară în vizită la pionieri, nu e prima oară cînd i se leagă în jurul gîtului o cravată și își mai aduce bine aminte de salutul pionieresc al copilăriei lui.

După sfîrșitul festivității, de Titov se apropie un pionier.

— Gherman Stepanovici, i se adresează pionierul, eu sînt ghidul muzeului de exponate culese de pionierii și comsomoliștii de la școala Zoiei și a lui Șura Kosmodemianski, Eroi ai Uniunii Sovietice. Dați-mi voie să vă arăt muzeul nostru.

Cosmonautul pornește însoțit de ghidul Serioja.

— În clasa asta, explică emoționat pionierul, a învățat pînă la război Zoia. Fotografii de aici sînt de pe cînd era elevă în clasele superioare. Aici...

Și în fața ochilor celor adunați acolo se desfăș-



Gherman Titov printre pionierii de la școala nr. 201 din Moscova

apropiîndu-se cu fiecare pas de tribună. În sala uriașă sînt comuniști tineri, vîrstnici și chiar bătrîni, militari cu decorații, civili cu ordine căpătate pentru fapte eroice de muncă, mame care și-au pierdut în război feciorii, văduve...

Și cu toții îl aplaudă furtunos pe cel care le-a cîștigat prețuirea și încrederea. Aplaudă mîini negre de mineri, mîini aspre de colhoznici, mîini subțiri de muzicieni...

Gherman e la tribună... Cuprinde cu o privire întregă sala și gîndește. „Dacă i-am așeza pe cei de față pe mai multe rînduri, fiecare din ele ar însemna o etapă a luptei și izbînzilor dobîndite de acest puternic detașament de tovarăși de idei... Aici, în rîndul din față ar sta El. Și tot El ar sta și în rîndul al doilea, al treilea și acolo, în rîndul cu numele „Prezentul” și în rîndul cu numele „Viitorul”. Aceste rînduri sînt prezente la toate congresele partidului nostru, la orice solemnitate, la orice adunare importantă. Ele au fost făurite de Vladimir Ilici Lenin...”

șoară din nou cumplita tragedie întimplată la începutul războiului în preajma Moscovei. Tînăra partizană Zoia a fost prinsă de fasciști. A fost supusă la chinuri înfricoșătoare, apoi spînzurată. Vorbele rostite de dînsa în fața morții, vorbe de dispreț pentru vrăjmași, vorbe pline de încredere în izbîndă vor rămîne pentru todeauna în amintirea multor milioane de oameni.

Vizitarea muzeului ia sfîrșit.

— Îți mulțumesc, dragă Serioja — îi spune cosmonautul la plecare.

Cîtva timp după aceea mi-a mărturisit:

— Nu pot să uit de micul ghid. Ce pătruns era de fapta vitejească a Zoiei! Nu mi-am putut dezlipi privirea de la ochii lui de copil, vii, arzători. Ce bine-i că avem în țara noastră atîția Serioja, Sașa și Zoia. Aș putea spune că sînt de pe acum eroi. Pentru că, deși copii, sînt gata de faptele cele mai mărețe.

Iuri Dokucaev



La începutul lui iulie s-a încheiat cu succes prima jumătate a planului septenal. Muncind cu însuflețire și abnegație și întemeindu-se pe realizările obținute, poporul sovietic a pășit acum în cea de a doua jumătate a septenalului. Insemnătatea deosebită a realizării cu succes a sarcinilor septenalului decurge din împrejurarea că acesta constituie o parte componentă a marelui program de construire a societății comuniste adoptat la Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.

# Bilanț la jumătatea septenalului

Bilanțul dezvoltării economiei U.R.S.S. în primul semestru al acestui an, publicat recent în Uniunea Sovietică, arată că și acum ca și în anii precedenți avântul economiei U.R.S.S. s-a caracterizat printr-o dezvoltare puternică a industriei — temelia progresului tuturor ramurilor economiei naționale, a creșterii bunăstării poporului sovietic. Volumul producției industriale în prima jumătate a anului 1962, față de aceeași perioadă a anului 1961, a crescut cu aproape 10 la sută, adică într-un ritm superior ritmului mediu anual de creștere a producției industriale prevăzut de planul septenal.

Proporțiile în care s-au dezvoltat diferitele ramuri ale industriei reflectă atenția deosebită pe care P.C.U.S. și guvernul sovietic o acordă progresului tehnic în întreaga economie națională, precum și perfecționarea continuă a structurii producției industriale. Astfel, creșteri superioare celei realizate de industria sovietică în ansamblu s-au înregistrat în industria constructoare de mașini și industria chimică, respectiv cu 15 și 17 la sută față de primul semestru al lui 1961. Foarte repede a sporit producția de aparate, turbine și generatoare electrice, motoare electrice, aparataj pentru industria petrolieră, locomotive electrice, mașini agricole etc.

Instituțiile de cercetări științifice, organizațiile de proiectări și întreprinderile industriale sovietice au continuat cu intensitate activitatea lor de mecanizare și automatizare complexă a producției, de introducere a tehnologiei înaintate și de asimilare a unor mașini și utilaje mai perfecționate din punct de vedere tehnic. Numai în primele șase luni ale anului s-a pus la punct producția a circa 300 de tipuri noi și foarte importante de mașini, aparate și utilaje.

Realizări noi s-au obținut și în dezvoltarea bazei energetice și de materii prime a U.R.S.S. Producția de energie electrică a devansat creșterea producției industriale în ansamblu, înregistrând un spor de 13 la sută. În primul semestru al anului, în U.R.S.S. s-au produs 180 de miliarde de kWh energie electrică, adică cu 10 miliarde kWh mai mult decât producția întregului an 1955.

Perfecționările structurale, calitative care au loc în producția Uniunii Sovietice sînt sugestiv ilustrate de schimbările survenite în structura extracției și consumului de combustibil. Astfel, față de creșterea cu 6 la sută a producției globale a indus-

triei de combustibil și energetice, extracția de petrol a sporit cu 12 la sută iar cea de gaze cu 26 la sută față de primul semestru al lui 1961. Ponderea petrolului și gazelor în balanța de combustibili a U.R.S.S. a crescut de la 22,3 la sută în 1954 la 42,3 la sută în 1961, ceea ce asigură un efect economic considerabil.

În siderurgia sovietică, producția de fontă, oțel și laminate din primul

rabil nivelul celei americane iar producția sovietică de oțel a fost egală cu 78 la sută din aceea a S.U.A. Un articol publicat recent de „New York Times” a recunoscut cu amărăciune că în iunie a.c. producția de oțel a Uniunii Sovietice a fost de aproximativ 6 900 000 tone în timp ce producția Statelor Unite, conform datelor Institutului american al fierului și oțelului, s-a cifrat la 6 685 000 tone.

portante s-au obținut la producția de carne — 12 la sută, pește — 10 la sută, uleiuri vegetale comestibile — 25 la sută, unt — 7 la sută, produse de cofetărie — 10 la sută etc.

În mod sintetic, realizările oamenilor muncii din industria U.R.S.S. s-au exprimat și în creșterea cu 6 la sută a productivității muncii și în îndeplinirea planului de reducere a prețului de cost al producției industriale în primul semestru al anului. Participarea cu adevărat de masă a oamenilor sovietici la desfășurarea progresului tehnic este pregnant ilustrată de faptul că numai în primele șase luni ale acestui an au fost aplicate în producție 1 400 000 de inovații și propuneri de raționalizări, ceea ce asigură un efect economic anual de 700 milioane ruble.

Luptind pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de Congresul al XXII-lea și de Plenara din martie a C.C. al P.C.U.S., oamenii muncii din agricultura sovietică au obținut o serie de noi realizări. Suprafața totală însămînțată a crescut în 1962, față de 1961, cu peste 11 milioane hectare, atingînd în total 216 milioane hectare. În structura suprafețelor însămînțate s-au produs schimbări serioase ca urmare a măsurilor preconizate de P.C.U.S. Astfel, în timp ce suprafața totală însămînțată cu porumb a crescut de la 26 milioane de hectare în 1961 la 37 milioane de hectare în 1962, suprafețele totale ocupate cu ierburi s-au redus de la 35 la 25 milioane de hectare. Sporuri însemnate s-au obținut la șeptelul de bovine și porcine.

Baza tehnică materială a colhozurilor și sovhozurilor a continuat să se întărească. În primele șase luni ale acestui an, au fost furnizate agriculturii sovietice 171 000 de tractoare (convenționale de 15 C.P.), 54 000 de autocamioane, 30 000 de combine cerealiere, 26 000 de instalații de mulș și un număr considerabil de alte mașini agricole.

Pe baza realizărilor obținute în producția materială, îndeosebi în creșterea productivității muncii, nivelul de trai material și cultural al oamenilor sovietici a continuat să crească.

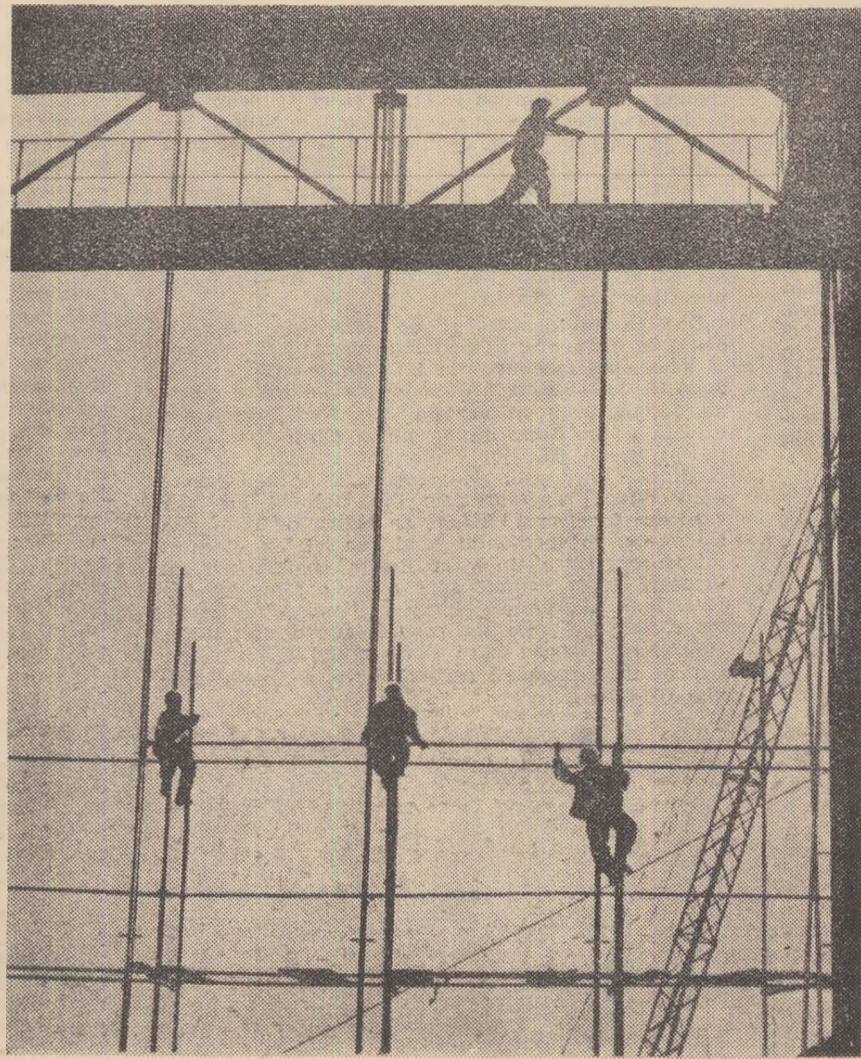
Merită relevată, în primul rînd, creșterea cu 4 la sută, adică cu 2,8 milioane de oameni a numărului de muncitori și funcționari ocupați în economia U.R.S.S. În contrast puternic cu situația din U.R.S.S., în S.U.A., conform unor date publicate de „United States News and World Report”, se așteaptă ca procentul de șomeri să atingă la sfîrșitul acestui an 6,5 la sută din întreaga forță de muncă.

Fondurile sociale de consum au însumat în primul semestru al acestui an 14 miliarde de ruble, adică cu 1 miliard de ruble mai mult decât în perioada corespunzătoare a anului 1961. Circulația mărfurilor cu amănuntul a crescut, în prețuri comparabile, cu 7,7 la sută.

Extrem de sugestive sînt datele în legătură cu realizările Uniunii Sovietice pe tărîmul învățămîntului, științei și culturii. În 1962, de pildă, au trecut examenul de maturitate 800 000 de elevi. Economia sovietică va primi în acest an aproape 765 000 de specialiști cu studii superioare și medii. Și mai impresionante sînt datele care caracterizează baza științifică a U.R.S.S. Astfel, la începutul acestui an în U.R.S.S. își desfășurau activitatea 4 172 instituții științifice, dintre care 1 831 de institute de cercetări științifice, filiale și secții ale acestora. În instituțiile științifice sovietice și în cele de învățămînt superior erau ocupați peste 400 000 de lucrători științifici, dintre care 114 000 sînt doctori și candidați în științe.

Succesele oamenilor sovietici în dezvoltarea economică și culturală a U.R.S.S. exercită o profundă înrîurire asupra evoluției întregii omeniri. Ele sînt o contribuție hotărîtoare la înțărirea continuă a lagărului socialist, un izvor de forță și entuziasm în lupta pentru pace și progres.

**Gabriel Bunea**



Schele ale septenalului

semestru 1962 (respectiv, pe produse 27, 38 și 29 milioane tone), a fost aproape egală cu întreaga producție anuală realizată în U.R.S.S. în 1953. Siderurgia sovietică se apropie cu pași repezi de nivelul celei americane: în 1961, producția de minereu de fier a U.R.S.S. a depășit conside-

Rezultate importante s-au obținut și în industria ușoară și alimentară a U.R.S.S. În comparație cu primul semestru 1961, producția de televizoare a crescut cu 14 la sută, cea de frigidere cu 23 la sută, producția de mașini de spălat cu 43 la sută, de mobilă cu 13 la sută etc. Creșteri im-

## CALEIDOSGOP

● În ultimii ani numărul sovhozurilor sovietice și volumul producției lor au crescut considerabil. În 1958 existau pe teritoriul U.R.S.S. 6.000 de sovhozi cu 149.400.000 de hectare de pămînt, în 1960 numărul sovhozurilor a ajuns la 7.400 iar suprafața pămînturilor pe care le cultivă a crescut la 193.900.000 de hectare.

● U.R.S.S. dispune de o vastă rețea de organizații care fac cunoscute inginerilor și tehnicienilor, oamenilor de știință și muncitorilor inovatori noile descoperiri și realizări pe tărîmul științei și tehnicii. Această rețea cuprinde 84 de organe de informații unionale și centrale, pe ramuri, 94 de birouri centrale de informare tehnică a sovna-

zurilor, mai bine de 4.000 de birouri de informații tehnice, 3.000 de case ale tehnicii și cabinete tehnice în întreprinderi, peste 16.000 de biblioteci științifice și tehnice.

● În 1965 extracția de cărbune din Donbass va ajunge la 204 milioane tone iar în 1970 la 240 de milioane de tone. În acest scop, pînă la sfîrșitul septenalului se vor deschide 30 de mine noi, cu o capacitate totală de 23.500.000 de tone de cărbuni anual.

● În clipa de față U.R.S.S. ocupă primul loc în Europa în producția principalelor metale neferoase și a lăsat mult în urmă S.U.A. în ce privește sporul mediu anual al producției acestor metale.

● În condițiile actuale, în industria Uniunii Sovietice, luată în ansamblu, fiecare procent de creștere a productivității muncii însumează posibilitatea de a construi, de pildă, 150-200 întreprinderi constructoare de mașini, înzestrate cu tehnică modernă sau, să zicem, de a da în folosință circa 500.000 de apartamente noi. În perioada 1971-1980 creșterea cu unu la sută a productivității muncii în industrie va asigura o creștere a producției de 2,5 ori mai mare față de perioada 1961-1965.

● În mai multe orașe sovietice a început experimentarea unei noi metode de construcție. E vorba de montarea de case de locuit din blocuri

mari reprezentînd camere și chiar apartamente complet finite și prevăzute cu toate instalațiile tehnice și sanitare.

● La Uzina de automobile de mic litraj din Moscova, al patrulea an al septenalului este numit anul mecanizării și automatizării. În fiecare lună intră aici în funcțiune noi linii, agregate și alte utilaje automate. În momentul de față uzina are 16 linii și sute de mașini-unelte automate.

● Teritoriul Uniunii Sovietice este udat de peste 10.000 de riuri navigabile și de mai bine de 2.500 de lacuri. U.R.S.S. ocupă primul loc în lume în ce privește lungimea căilor fluviale.



# Complotul împotriva lui HITLER

de General maior M. MILȘTEIN

(Urmare din numărul trecut)

Emisarul se întoarse dezamăgit.

Intr-un cuvânt, pe direcția „loviturii principale” continua așteptarea.

La 15,45, avionul cu Staufenberg și Heften ateriză pe aeroportul din Ransdorf. Făcându-și cu greu drum pînă la un telefon, Heften chemă Ministerul de Război. Cînd colonelul află că centrul berlinez al complotului se afla în stare de totală inacțiune, singele i se sui la cap. Se pierduseră trei ore — poate orele decisive... Furios, Staufenberg ordonă să se înceapă imediat lovitura de stat! Și numaidecît, împreună cu Heften se urcă într-o mașină de serviciu care porni cu toată viteza. Ajuns la Ministerul de Război, Staufenberg intră în cabinetul lui Olbricht și amîndoi se îndreptară grăbiți spre Fromm. Staufenberg încercă să-și convingă șeful că Hitler este mort și că trebuie luate măsuri urgente. Dar Fromm refuză din nou să dea ordinele necesare. Un timp prețios era astfel pierdut în zadar, deși era evident că orice întîrziere și ezitare însemnau moartea. Moartea în adevăratul înțeles al cuvîntului. Atunci Staufenberg îl arestă pe Fromm. Generalul fu închis în cabinetul locțiitorului său, unde se afla telefonul și un aparat de radio. După cum se știe, planurile complotiștilor prevăzuseră și această eventualitate. În locul lui Fromm fu numit Heppner.

Numai după aceasta, Olbricht și Heppner puseră în funcțiune mecanismul operației „Walkiria”.

Cincizeci de teletipuri și opt sute de telefoane intrară în funcțiune. Mareșalul Witzleben dădu următorul ordin de zi semnificativ:

1. Un grup de conducători de partid lipsiți de simțul răspunderii, alcătuit din oameni care n-au fost niciodată pe front, au încercat să se folosească de situația actuală spre a lovi din spate armata noastră — în timp ce aceasta trebuie să facă față unei puternice ofensive inamice, și să

Aceste apeluri tardive au rămas, însă, fără efect. Iar complotiștii aveau să plătească scump pentru nehotărîrea, ezitarea, lipsa de voință și jocul lor dublu. Aveau să plătească cu viața.

Complotiștii au căpătat lovituri foarte grele în special din cauza lui Fehlhiebel. Cartierul lui Hitler avea o legătură permanentă cu toate punctele-cheie din țară, cu comandanții unităților operative de pe front și ai regiunilor militare. Paralel cu dispozițiile lui Heppner și Witzleben, aceștia au primit din partea Führerului ordine care le-au anulat pe cele dintîi. De aceea, nici unul dintre comandanții regiunilor militare și al trupelor din țările ocupate nu s-a alăturat complotiștilor. Mișcînd pe această carte, complotiștii au pierdut încă o dată.

Numai comandantul trupelor germane din Paris, generalul Stulpnagel, a sprijinit lovitura de stat. El i-a arestat pe conducătorii SS-ști, a pregătit proclamații și ordine către trupe și s-a adresat lui Kluge, cerîndu-i să se pună în fruntea complotiștilor din Franța.

Dar ca întotdeauna, și de data asta Kluge a ezitat în momentul hotărîtor. Stulpnagel a încercat să facă apel la conștiința lui. „Unde-i cuvîntul și onoarea dv.? Soarta a milioane de soldați, a întregii armate este în mîinile dv”. Nici intervenția directă a lui Beck nu l-a putut cîntîi. Kluge s-a purtat ca un trădător ordinar. S-a grăbit să jure credință Führerului. „Nu trebuie să se mai repete anul 1918 și evenimentele din Italia”. Iată dar care era substratul! Kluge se temea de revoluție. De aceea, în momentul hotărîtor, el s-a alăturat lui Hitler. Între timp, la Berlin complotiștii nu făcuseră practic nimic spre a pune mîna pe putere. N-ar fi drept să spunem că nu se mișcaseră deloc, dar acțiunile lor erau lipsite de finalitate, șovăielnice, făceau totul după multe ezitări, pentru ca nu cumva să survină ceva neprevăzut în planurile lor.

Remer intră și el la bănuială și, ascultînd de sfatul unui ofițer de-al lui, se adresă lui Goebbels cerîndu-i confirmarea ordinelor primite. Goebbels îl puse imediat în legătură telefonică cu Hitler. Führerul îi ordonă să acționeze împotriva complotiștilor „cu toată asprimea și fără nici o cruțare. Să împuște pe cine crede de cuviință”. Pînă la sosirea lui Himmler la Berlin, Remer fu numit comandantul garnizoanei berlineze. Și călcînd pe cadavrele complotiștilor, făcu carieră; fu avansat imediat la gradul de colonel iar mai apoi la cel de general.

Ba, în ciuda zvonurilor despre sinuciderea lui, Remer trăiește și astăzi nesupărat de nimeni în R.F.G. În 1951 a publicat chiar o carte, apărută într-o editură din Hamburg, în care se laudă cu acțiunile lui de la 20 iulie, scriînd printre altele: „N-aș fi îndrăznit să vorbesc despre o problemă atît de delicată dacă n-aș fi convins și acum de justetea și de necesitatea de a mai acționa o dată așa cum am făcut dacă m-aș afla într-o situație similară”. Remer a fost văzut și ascultat în repetate rînduri la adunări de foști SS-ști în diverse orașe din Germania occidentală.

Să ne întoarcem, însă, la Berlinul din 20 iulie. Evenimentele se desfășurau în condiții în care șansele de succes ale complotului fuseseră pierdute din mîna. Complotiștii făceau o greșală după alta și se transformaseră într-un grup dezorganizat de oameni epuizați care își pierduseră capul. De fapt, purtau deja pecetea condamnații lor.

La ora 20, batalionul lui Remer înconjură clădirea de pe Bendlerstrasse și blocă toate intrările și ieșirile, fără a opera totuși arestări, în așteptarea sosirii trupelor S.S. Complotiștii credeau, însă, că Remer sosise la ordinul lor și în felul acesta ivirea lui nu trezi nici un fel de bănuială. Liderii opoziției căzură astfel în cursă.

La ora 22, începură să se apropie de clădirea Ministerului de Război trupele SS. În momentul acela o parte din complotiști hotărî să facă orice spre a-și scăpa pielea. Socoteau că cea mai bună șansă le-o oferea înlăturarea lui Staufenberg. Și drama se transformă în tragedie. Locotenent-colonelul Heiden, comandantul spatelui frontului din statul major al lui Olbricht, adună un grup de ofițeri și cu strigăte de: „Trădare! Trădare!” năvăli în cabinetul lui Staufenberg. Se auzi o împușcătură, Staufenberg fu ușor rănit. Nici unul dintre cei care se aflau în preajmă-i nu se gîndise să-i sară într-ajutor.

În ciuda rănii, Staufenberg a mai avut puterea să urce în camera lui Fromm. Dar și aici situația se schimbă. Eliberat de sub starea de arest, cu un pistol în mîna, Fromm zbiră către complotiști: „Acum am să fac eu cu voi ce ați vrut voi să-mi faceți mie”. Și ceru tuturora să depună armele. Beck îl rugă să-i dea voie să-și păstreze revolverul. Hotărîre să se împuște. Ca și cum ar fi fost vorba de un lucru fără nici o importanță, Fromm îi zvirli în față: „Fă-o mai repede”. Beck își trase un glonte, dar nu muri ci căzu gemînd într-un fotoliu. „Dați o mîna de ajutor acestui domn bătrîn”, — ordonă Fromm oamenilor lui. Unul din ei execută ordinul și-l ucise. După care Fromm anunță: „Pentru trădarea Führerului sînt condamnați la moarte colonelul de stat major Kwirheim, generalul de infanterie Olbricht, un colonel al cărui nume nu vreau să-l pronunț (era vorba de Staufenberg — M.M.) și acest locotenent (Heften — M.M.)”.

Cei patru condamnați la moarte fură duși în curtea interioară a clădirii și înșlruți în fața unui zid luminat de farurile unei mașini blindate. Cea mai curajoasă și mai demnă atitudine o avu Staufenberg. Nu se sperie de moarte ci, adunîndu-și ultimele puteri, zvirli călăilor săi cuvintele: „Trăiască sfînta noastră Germanie”.

Din momentul așerării la complot și pînă în ultima clipă a vieții lui, Staufenberg fusese o pildă de mare curaj personal, de nemărginită vitejie, gata oricînd să se sacrifice spre a salva Germania din ghiarele lui Hitler. Nu încapă îndoială că se vor mai scrie multe despre acest om remarcabil și numele lui va intra în istoria poporului german.

... Așa luă sfîrșit ziua de 20 iulie 1944. Îmbătați de mirosul de sînge, călăii Gestapoului porniră să-și suflece mincile.

## A doua zi

În noaptea spre 21 iulie în toată țara începură percheziții și se operară arestări în masă. Hitler alcătui un stat major special numit „20 iulie”, în fruntea căruia fu numit Himmler. Complotul eșuase cu desăvîrșire și din motive bine întemneiate Reichsführerul SS se grăbea să-i lichideze pe complotiști.

Patru sute de anchetatori îi interogară zi și noapte pe arestați. Himmler îi numise ca prim colaborator al lui pe Obersturmbahnführerul SS Skorzeny, ofițer cu misiuni speciale atașat pe lîngă Hitler.

(Va urma)



Sfîrșitul fiarei hitleriste

pună mîna pe putere pentru a o folosi în propriile lor interese.

2. În acest ceas, cînd un pericol de moarte amenință țara, guvernul Reichului, în scopul restabilirii legalității și ordinii, a proclamat starea excepțională și mi-a încredințat toate imputernicirile de comandant-șef al tuturor forțelor armate.

3. În Germania, toate atributele puterii de stat trec în mîinile armatei. Orice încercare de împotrîvire față de puterea militară trebuie reprimată fără cruțare. În acest ceas, cînd patria trece printr-un pericol de moarte, cea mai importantă îndatorire este unitatea forțelor armate.

După cum se vede, complotiștii nu se putuseră hotărî să spună poporului adevărul. În loc să adreseze o chemare la luptă împotriva clicii hitleriste și pentru încetarea războiului, complotiștii lansau fraze demagogice despre o „lovitură din spate” și cereau germanilor să continue războiul, cereau noi jertfe și supunere față de dictatura militară.

Trupele care, conform dispozițiilor, trebuiau să ocupe Berlinul, soseau cu mare întîrziere.

Nu trebuie să uităm totuși că în acel moment complotiștii aveau destule forțe spre a devansa acțiunile Gestapoului și ale trupelor guvernamentale. Ordinele lor erau așteptate de 30 de companii de pază gata de luptă și de batalionul de gardă al maiorului Remer, trupe subordonate comandantului garnizoanei Berlinului, membru marcant al complotului. Ele ar fi putut ușor institui un control asupra Berlinului și întoarce astfel mersul evenimentelor în favoarea lor. Dar liderii puciști continuau să țină consfătuiri fără rost, nădăjduind că armata va executa orbește ordinele lor.

În cele din urmă puciștii s-au hotărît totuși și i-au ordonat lui Remer să ocupe postul de radio-emisiune și cancelaria Reichului și să-i aresteze pe șefii SS. Toate acestea se întîmplau însă după ora 19, cînd știrea că Hitler era în viață se și răspîndise în tot Berlinul și mulți complotiști începuseră să șovăie.



# Ați auzit de cafenelele tineretului?

● Mică biografie a unui local ● Distracția, o acțiune de interes  
obștesc ● Nazim Hikmet și... jazzul ● Orchestra Benny Goodman  
la „Cafeneaua tineretului“

Citeva seri la rând, trecând prin vâlmășagul străzii Gorki la ora cind aripa albastră a amurgului începe să atingă creștetul clădirilor masive, mi-a atras atenția același aspect neobișnuit: O coadă formată din tineri care așteptau în ordine în fața intrării unui local. Am privit pe frontispiciul clădirii și am citit literele de foc ale unei firme cu neon: „Cafeneaua tineretului“. La aceeași oră pe strada Gorki puteai intra la oricare altă cafea, cofetărie sau restaurant. Găseai și loc și aceeași deservire promptă care te face să-l invidiezi pe consumatorul sovietic. Numai la „Cafeneaua tineretului“ încă de pe la cinci după amiază se infiripa obișnuita coadă.

Am luat și eu loc la coadă într-o după amiază, minat de curiozitate. La ora șase seara, porțile cafenelei s-au deschis și m-am văzut intrat împreună cu norocoșii care găsiseră locuri. În primul moment am fost impres-

ionat de procedeele moderne cu care au fost soluționate problemele decorării interioare a localului, de gustul ales și totodată de mijloacele manifestate de arhitecți. Am avut noroc! La masa la care m-am așezat l-am descoperit pe Mihail Bermand, inginer la Institutul de automată al Academiei de Științe a U.R.S.S. și membru în consiliul de conducere al cafenelei. Îl rog să-mi povestească ceva despre biografia acestui local, să-mi împărtășească taina succesului de care se bucură în rândul tineretului, succes despre care mă îndreptaseră seară de seară cozile al căror martor fusese. Prima mea întrebare este: — Cine a avut ideea? La care inginerul Bermand îmi răspunde zimbând ușor:

— Nikita Sergheevici Hrușciov. Da! Da! El a fost cel dintâi care, într-o cuvintare adresată tinerilor, a făcut propunerea de a se crea localuri de un tip special în care tineretul sovietic să

se întâlnească, să discute, să petreacă. Ideea a fost primită cu entuziasm de tineri și, sub conducerea Comitetului orașenesc din Moscova al Comsomolului, am pornit la realizarea ei. Acum avem în Moscova șase asemenea localuri: „Aelita“, „Cosmos“, „Iunosti“ etc. Toate au fost înființate de către entuziaști, pe baza muncii obștești. Vă place aspectul cafenelei noastre? A fost proiectată prin muncă patriotică de studenții facultății de arhitectură și tot prin muncă obștească prestată de tineri proiectul a fost transpus în viață. Vedeați orchestra care cântă pe podium? Instrumentiștii nu sînt salariații noștri, deși sînt profesioniști. Cîntă astăzi seară aci din propria lor plăcere; mine pe podium le va lua locul altă formație. Fiecare orchestră profesională de muzică ușoară socotește ca o cinste să fie invitată de consiliul cafenelei să cînte aici. Dar consiliul nostru, format din tineri muncitori, studenți, ingineri etc. nu se ocupă numai cu invitarea de formații orchestrale... Invităm poeți și scriitori, pictori și actori care vorbesc tinerilor și participă la dezbaterile de cultură organizate de noi.

...Mihail Bermand îmi vorbește cu însuflețire despre realizările consiliului acestei cafenele a tineretului. Și în timp ce îl ascult, privirile îmi fug în jur. Lîngă podium, pe parchetul de dans

al Nazim Hikmet, întîmpinat cu căldură de tineri. Vorbește și el — închipuiți-vă — despre jazz. Față cu tineretea, poetul cel vîrstnic pare și el la fel de tînăr. Și iată că orchestra atacă din nou o melodie iar pe estradă se ivesc cîțiva soliști vocali ai colectivelor de estradă republicane aflate în turneu în capitala sovietică. La microfon o tînără ac-triță încearcă să-și învingă emoția printr-o manieră puțin extravagantă în interpretare. După program urmează discuții aprinse despre interpretăți. Vorbitorii se succed cîteva minute la același microfon.

Pe la ora 10 seara în local își fac apariția, gălăgioși și activi, cîțiva operatori de film și un comentator care tot descîntă ceva la un microfon. Ce s-a întîmplat? Reporterii societății de televiziune americane A.B.C. au aflat despre acest local al tineretului moscovit de la membrii faimoasei orchestre americane de jazz a lui Benny Goodman care tocmai urma să concerteze acolo. Și într-adevăr, după scurt timp apare și formația americană în plenum ei. Jazzul sovietic se retrage într-o margine a estradei, cedînd locul oaspeților. O cîntăreață de culoare, salută cu aplauze, interpretează cîteva cîntece. Are loc apoi un fel de schimb de experiență muzical. Orchestra americană îi acompaniază pe soliștii instrumentiști



Vechile secrete, mereu noi, ale tineretului.

circular au apărut primele perechi. Au bineînțeles o tînută tinerească — afară este de altfel cald — dar sobră. Se vede bine că vizitatorii acestui local tîn să-i dovedească tot respectul. Cîteva chelnerițe cu șorturi cochete ridică de la mese notele de comandă completate de consumatori. Listele așezate pe fiecare masă cuprind gustări și băuturi ușoare. De altfel în local se servesc în tot timpul zilei gustări. Dar la ora 17 cafeneaua propriu-zisă se închide și încep pregătirile pentru programul special de seară care începe la ora 18.

Pe cît înțeleg, planul tematic al serii prevede o dezbateră despre jazz. Un nou intrat este primit cu rumoare și aplauze. E Boris Racikov, un pianist apreciat pentru virtuozitatea lui, de care pot și eu să mă conving din scurtul recital pe care îl oferă. Aplauze, și la tribună apare un om masiv pe care l-am cunoscut și la noi în țară. E poe-

sovietici. Aparatele de filmat ale americanilor zbirnie printre mese, surprinzînd zîmbetul fetelor sovietice între două lingurițe de „morojenoe“. Crainicul se plimbă și el prin local cu microfonul, luînd interviuri. Dar peste larma reporterilor se mai poate totuși auzi ceva și din repertoriul formației lui Goodman.

Se apropie ora 11, ora cînd la Moscova se închid localurile publice. Tinerii se despart cam greu de cafeneaua lor preferată. Dar se vor putea întoarce și mine, cînd e așteptat unul dintre cei mai apreciați tineri poeți sovietici care va citi din versurile lui încă nepublicate. Pentru mine, însă, despărțirea este și mai grea. Căci mine seară voi fi în tren, în drum spre patrie. Mai privesc încă o dată localul care strălucește de tinerete și mă îndrept spre metro, prin vâlmășagul ferit al străzii care poartă numele lui Gorki.

T. Caranfil

## Munca —

## factor de învățămînt

Acum trei ani școala sovietică a adoptat planuri de învățămînt și programe noi. Schimbări importante s-au produs și în conținutul învățămîntului. Zilele trecute Sovietul Suprem al R.S.F.S.R. a adoptat în unanimitate o hotărîre cu privire la felul cum se aplică în R.S.F.S.R. legea referitoare la întărirea legăturii dintre școală și viață. De la 1 septembrie a.c. va fi asigurat învățămîntul general obligatoriu de 8 ani al copiilor între 7 și 15-16 ani și se va extinde pregătirea specialiștilor în domeniul automatizării producției, mașinilor de calcul moderne, radioelectronicii și hidrotehnicii, fizicii nucleare, matematicii și chimiei. Această sarcină revine instituțiilor de învățămînt superior și mediu de specialitate.

În toate școlile din Uniunea Sovietică a pătruns într-o formă sau alta munca. Instrucția și educația prin muncă ocupă acum un loc foarte important în sistemul învățămîntului public, înfăptuindu-se atît în cadrul lecțiilor cît și în activitatea dusă în afara lor.

Reorganizarea școlii n-a însemnat, însă, evident renunțarea la cultura generală, ci privește o ameliorare sensibilă a școlii, o înlăturare definitivă a scolasticității. În momentul de față, băieții și fetele studiază cu mai mult interes obiectele de cultură generală. În plus ei știu să muncească la strung și să confecționeze piese de mașini complicate, să conducă combine etc. Dintre tinerii care au absolvit școala în ultimii trei ani, aproape 470.000 au învățat, în același timp, o meserie. În cursul anului școlar trecut cei un milion și jumătate de elevi din clasele mari au învățat 700 de profesii diferite.

Cu nestăvilit entuziasm și devotament muncesc, într-o strînsă colaborare, cadrele didactice, organizațiile de tineret, muncitorii, tehnicienii și inginerii din întreprinderi, uzine colhozuri și sovhozuri luîndu-și în grija și educarea multilaterală a tinerii generații, la pregătirea unor oameni devotați marelui cauze a comunismului. Cîteva fapte și date impresionante în această privință ne relatează G. Komisarova într-un reportaj intitulat „Constructorii de mine“, publicat în „Les Nouvelles de Moscou“ din 7 iulie a.c.

Directoarea școlii nr. 342 din Moscova, Maria Kudriașova, predă de 36 de ani. În atenția ei a stat în ultima vreme cunoașterea și studierea de către colectivul de profesori a particularităților individuale ale elevilor, îmbunătățirea metodelor de predare etc., astfel încît în anul școlar încheiat n-a existat nici un elev cu note slabe. Pentru a demonstra elevilor școlii pe care o conduce legătura dintre cunoștințele teoretice și aplicarea lor practică în munca din uzine, în procesul predării diverselor obiecte de învățămînt a fost folosit un material didactic adecvat, s-au făcut modelaje, elevii au desfășurat bogate activități de laborator, la matematică au calculat suprafața, greutatea și volumul pieselor tehnice, au executat în mod independent desenele pieselor pe care le-au confecționat apoi după aceste desene.

Elevii acestei școlii, ca și părinții lor, dintre care unii au primit la început cu rezerve noua organizare a învățămîntului sînt pe deplin convinși de urmasă însemnată a înbinării creației a învățămîntului și a muncii productive. Extrem de prețioase sînt învățămîntele care se desprind și din modul cum Maria Kudriașova îndrumă activitatea elevilor în afara orelor de clasă. Între altele școala organizează serate care au la bază instructiva deviză: „Fiecare profesor va organiza două serate pe an, dar elevii să-și aducă aminte de ele toată viața“. Și, într-adevăr, întîlnirile dintre elevi și scriitori, artiști etc., seratele consacrate lui Maikavski, poeziei japoneze, etc. au rămas viu în mintea elevilor prin profundul lor caracter instructiv-educativ.

Mihail Nedumov este de treizeci de ani inginer și n-a predat niciodată într-o școală. Cu toate acestea a primit un premiu al Ministerului învățămîntului care se decerne în mod obișnuit celor mai bune cadre didactice. Muncitorii uzinei „Emelian Iaroslavski“, condusă de Nedumov, se ocupă în mod deosebit de elevii care lucrează în atelierul ei. M. Nedumov participă activ la consiliile pedagogice. „În 20 de ani vom construi cîinci Uniuni Sovietice, din punct de vedere al volumului producției — a declarat el unui ziarist. Pentru asta nu-i deajuns însă ca elevii să știe să muncească la o mașină uncaută, ei trebuie să se deprindă în primul rînd să gîndească, să reflecteze cum se poate executa o piesă mai bine și mai repede, cum să organizeze această muncă. Toate acestea vor dezvolta în ei dorința unor noi creații tehnice, unor noi invenții“. În acest scop, pe lângă uzina amintită s-a organizat pentru elevi o stațiune tehnică. Conducătorul acestei stațiuni tehnice este Alexei Kartășev, contra-maistru în secția utajii a uzinei.

La început, această stațiune tehnică a fost organizată în colonia de vacanță a uzinei, unde elevii lucrau obiecte decorative. Apoi, la propunerea inimosului contra-maistru, mașinile și piesele au fost mutate la Moscova, chiar în incinta uzinei. Impresionează profund atitudinea bătrînilor contra-maistri Anton Larionov și Timofei Belenkov, ca și a colozomolștilor Maria Korolikina și Vladimir Ciudnov față de elevi, pe care-i îndrumă — în timpul lor liber — în confecționarea multor obiecte. La rîndul lor, elevii dăruiesc produsele muncii lor grădiniștelor de copii, muncitorilor din uzină sau le folosesc în colonie. Bineînțeles că și mamele au partea lor de daruri.

Cele relatate despre activitatea școlii nr. 342, despre directoarea ei, despre strînsa colaborare dintre școală și uzina condusă de inginerul Nedumov și colaboratorii săi pun foarte bine în evidență grija pe care oamenii sovietici o poartă creșterii tinerii generații pe linia trasată de Partidul Comunist și guvernul sovietic în legătură cu reorganizarea școlii. Un puternic front unit pedagogic muncește cu entuziasm, lupă și biruință obștească, făcîndu-se o generație demnă de constructorii comunismului!

Conf. Ion Berca



# Marea aventură a platoului Ustiurt

Avionul se rotea de multă vreme deasupra podișului Ustiurt. Pilotul Alexandr Kim ba se ridica la mare înălțime, ba zbură foarte aproape de pământ. Călătorii priveau încordați prin ferestruici. Undeva jos trebuia să fie tabăra expediției geofizice a lui Fiodor Liubici. Cu numai câteva zile în urmă se aflase pe malul înalt al lacului sărat Bars-Kelmes. Dar în ajun geologii porniseră spre stepă. Transmisese ră prin stația de radio că provizia de apă le era pe sfârșite și indicaseră noile coordonate. Dar pas de-i găsește în acest pustiu nemărginit.

Intru în cabina pilotului și privesc spre pământ. Vasăzică asta-i faimosul platou Ustiurt, care până acum figura în toate hărțile ca o pată albă. Cîndva, cu milioane de ani în urmă, aici a fost fund de ocean. Apoi apa s-a evaporat și, din pricină necunoscute pînă acum de oamenii de știință, scoarța pămîntului s-a ridicat cu sute de metri formînd un mare podiș, care se întinde pe sute de kilometri de la țărmurile Mării Caspice pînă la Marea Aral. Un pustiu neted fără nici o vegetație. Nici oamenii și nici chiar fiarele sălbatice nu cutezau să se avînte pînă aici.

Dar nu de mult oamenii de știință sovietici au ajuns la concluzia că subsolul platoului Ustiurt trebuie să ascundă bogate zăcăminte de gaze și petrol. Părerea lor se întemeiază pe împrejurarea că la răsărit de acest platou, în Prikaspiia, se află exploatarea petroliere de la Baku, iar spre sud — în nisipurile Kizilkum-ului și în regiunea Buharei — au fost descoperite mari zăcăminte de gaze.

Și în Ustiurt s-au ivit geologii. Au împărțit platoul în sectoare și au început să caute comorile subterane.

Către una din expedițiile despre care vorbeam zburam și noi.

În sfîrșit, pilotul zărește un camion care se țirăște greu pe pămîntul sur, ridicînd nori de praf. Ne întoarcem și noi spre sud și după câteva minute sub aripa avionului apare un orașel de corturi. Aici avioanele n-au nevoie de aeroporturi. Natura le-a pregătit o gigantică pistă de aterizare. Coborîm și simțim imediat răsufierea pămîntului încins. Aerul uscat și fierbinte ne izbește în față. Curînd ajungem în orașelul de corturi. Așezate unul lîngă altul se înșiruie cuminți tractoare pe șenile cu dispozitive de forat.

— Faceți cunoștință cu viața noastră de aici — ne spune Leonid Airapedov, locțiitorul conducătorului expediției. Eu sint din Caucaz, dar la drept vorbind încep să-i uit frumusețea. De treisprezece ani cutreier pusturile Asiei mijlocii și am îndră-

git așa de mult locurile astea încît mi se pare că nici nu sint altele mai frumoase...

Eram tocmai lîngă ultimul cort. — Cred că ar trebui să vă începeți cunoștința cu bucătăria. Cu atît mai mult cu cît avem astăzi un prînz grozav. Ciorbă de pește din crap de Aral. V-o recomand — căuta să ne convingă Leonid Kristoforovici.

Și într-adevăr, ciorba a fost delicioasă. Cu piine albă proaspătă, pregătită chiar acolo, a fost nespuse de gustoasă. După masă ne-am plimbat prin orașel.

— Aici o să dormiți. Dar înainte de culcare să cercetați cu grijă sacul de dormit, că s-ar putea strecura cumva scorpioni ori falange. De șerpi să nu vă temeți însă. Drujok, ciinele nostru, îi descoperă numai-decît.

Se vede că mă schimbasesem la față, căci Leonid Kristoforovici se grăbi să mă liniștească.

— Nu vă temeți de ei. E adevărat că au o mușcătură dureroasă, dar nu mortală. Băieții noștri știu să umble cu ei. O să învățați și dv.

Aflînd că nu văzusem niciodată pînă atunci un scorpion sau o falangă, Kristoforovici (așa îi spun toți geologii și prospectorii) scoase de sub pat o sticlă în care ținea câteva vîietăți dezgustătoare, de culoare gălbuie.

— Cu toții avem cîte o rezervă din ele. Dacă sîntem mușcați, scoatem un scorpion și-l strivim pe locul atins. Căci gîngania are în trupul ei nu numai otravă ci și un antidot foarte folositor...

La un moment dat, pe undeva pe aproape se auzi zgomotul unei explozii subterane după care, acoperînd soarele, se ridică spre cer un nor uriaș de praf.

— Să ne ducem la ai noștri. Nu vă temeți, sint explozii pașnice. Așa căutăm noi comorile subterane, mă lămuri Kristoforovici în timp ce puneam în mișcare motorul unui automobil.

Am ajuns la un sector înconjurat din toate părțile de stegulețe roșii. Chiar acolo avuseseră loc exploziile pe care le auzisem cu puțin timp înainte. Aparată sensibile înregistrează vibrațiile diferitelor straturi ale pămîntului și le înscriu pe peliculă. Apoi datele sint prelucrate iar rezultatele sint verificate în practică de sondori.

Geologii și prospectorii sovietici sint celebri în toată lumea. Nu de mult ei au descoperit petrol în India. Acum, geologi sovietici lucrează în multe țări din Asia și Africa, și, de obicei, cu mare succes.

Seara, cînd pe cer au ieșit stelele luminoase ale sudului iar în corturi s-a aprins lumina electrică, am continuat discuția. Geologii și prospectorii erau extrem de comunicativi și prietenoși. Viața grea pe care o duc i-a unit, i-a făcut prieteni buni. Și nici n-ar putea fi altfel! Oamenii trebuie să lucreze sub cerul liber, pe o arșiță înăbușitoare sau pe geruri cumplite. Și de cîte ori nu li s-a întîmplat să se rătăcească în stepă, să umble zile în șir. Iar pe aici, în afară de pămînt crăpat și tușuri rare de saxaul, nu mai crește nimic. Dar întotdeauna, sar într-ajutor tovarășii. Geologii au o lege necrisă care cere că dacă un om lipsește mai mult de 24 de ore toată expediția pornește să-l caute. Stația de radio anunță și „marele pămînt” despre dispariția lui și numaidecît se pornesc pe urme-i și avioane. Din fericire, nu s-a întîmplat niciodată ca cineva să se fi pierdut.

Deocamdată, platoul Ustiurt mai e un pămînt fără viață. Dar curînd, foarte curînd vor veni aici alți oameni. Vor lua naștere așezări, orașe, pămîntul mort va prinde viață.

M. Kuhtarev

# O Vă obis

## Autostrada în

Construcția autostrăzii  
avea o lungime de 109 km. O p  
sfîrșitul anului, la 5 decembrie, a

...Traseul ei străbate pădurile din împrejurimile Moscovei, crînguri și ogoare, trece prin apropierea unor sate și lasă departe altele. Panglica asfaltată, lată de șapte metri, se așterne supusă sub roțile automobilelor. Zîmbind, șoferii trag cu ochiul către vitezometre și remarcă satisfăcuți:

— Aici poți să gonești ca vîntul. Patruzeci și opt de kilometri și nici un semnalizator luminos. O vizibilitate laterală perfectă. Șoferul n-are nici o grijă c-ar putea întîlni mașini venind din partea opusă. Căci ele își au drumul lor, despărțit de cel dinții printr-o perdea de verdeală cu o lățime de patru metri. Plăcile de beton ondulate de pe margini îi ocrotesc pe șoferii neatenți. Cînd roțile ajung deasupra lor, mașina e zgîlțită puternic și conducătorii neatenți sint aduși la realitate. Nu degeaba au supranumit șoferii această inovație:

gazele eva

fevi de es

Magistral

construită

ci. La înt

de servire

prinde un

nilor, o sta

patru etaje

de asemen

cu veranda

dușuri, pos

De-a lu

circa 40 d

ușoare, lu

în vecinăt

duse alime

...In mon

mai toarnă

de autobas

numără cu

strucția au



Explozie! Pustiul e silit să-și dezvăluie comorile.



„deșteptătorul”. De amîndouă părțile autostrăzii se înșiruie stîlpi puternici.

Lățimea terasamentului a fost în așa fel calculată încît de viitor să se poată circula pe șase rînduri. Deocamdată, mașinile circulă doar pe patru. Magistrala inelară nu se întretaie nicăieri, la același nivel, cu alte șosele sau căi ferate. În momentul de față, pe porțiunea de șosea dată în folosință și făcînd legătura între șoselele Iaroslavl, Șchelkovo, Gorki, Riazan, Novo-Riazansk, Kașira și Podolsk circulă mai bine de 20.000 de mașini în 24 de ore. În felul acesta se poate trece de pe o șosea pe alta fără a mai străbate Moscova. Nu e greu să înțelegem că atunci cînd autostrada va fi complet terminată traficul de autocamioane pe străzile Moscovei va scădea mult. Șoferii nu vor mai trebui să aștepte să li se dea cale liberă. Aerul capitalei nu va mai fi otrăvit de

de beton.

volumului

ajuns să s

zona de es

vați și tra

oane de m

buit făcute

terane și t

Am sta

Iakov Spik

niste. Impr

Hrapov, el

solidare și

rilor. Har

Iakov Spik

misit anul

metodă a

finisarea ș

ușurat apl

în constr

operațiunile

principale



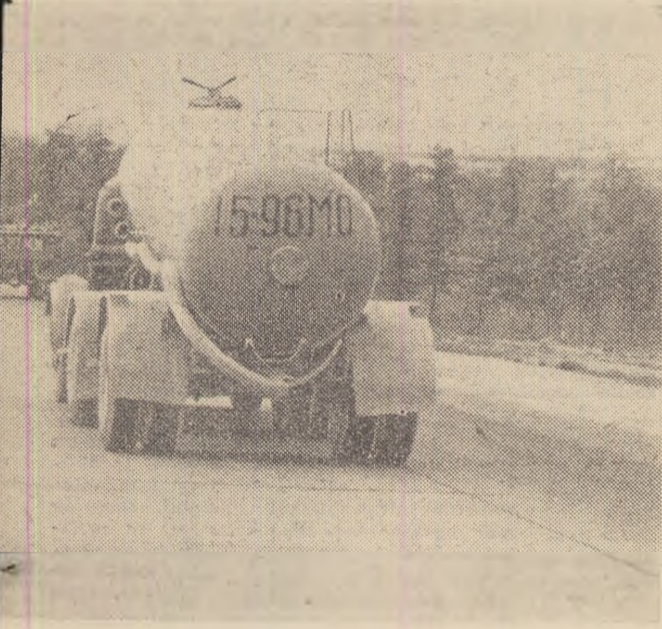
# ră munită...

## ră a Moscovei

Moscovei a început acum șase ani. Autostrada va avea 148 de kilometri și a fost dată în folosință. Către Moscova va fi complet terminată.

zecile de mii de muncitori din Moscova este un cuvânt al tehnicii. Stațiile de construcție vor fi complexe vor cu ingrijirea mașinilor și un hotel cu turiștii vor avea, un restaurant diverse servicii, telefon. Strazile vor fi și autobuz. Vor fi moase și plasate hioscuri cu pro-

Răspîndirea pe scară largă a acestor inițiative va duce la o accelerare a ritmului de construcție a șoselelor și căilor ferate, va elibera pentru alte muncii de oameni care mai sînt încă ocupați cu munci manuale. Am urmărit procesul de turnare a betonului în sectorul unde lucrează brigada de muncă comunistă condusă de Viktor Baburov. Agregatul de profilare înaintea lin, lăsînd în urmă-i o fișie de nisip bine bătătorit. O altă mașină, care-l secondează, toarnă betonul. Aceasta este condusă de Alexei Mehtenev care are la activul lui zeci de kilometri de șosele. Peste beton se fixează o rețea de armătură iar apoi se toarnă un nou strat de beton. Peste stratul de beton încă umed trece mașina de finisat și autostrada e gata. Rămîne numai să se toarne asfaltul și să fie presărat cu nisip.



avea o imagine a executate e de pe șantierul din țării au fost excavații bine de 4 milioane pămînt, au trece construcții subterane. Cu excavatorul al muncii comunistă Ivan o metodă de organizată a taluzi- pe conduse de Irapov au economii de ruble. Noua mca fizică grea la ea taluzurilor, a metode complexe muni, contopind e a autostrăzii cu de construcție.

...Vor mai trece așa dar cîteva luni și inelul de beton din jurul Moscovei se va închide. Fiecare minut este acum prețios pentru constructori. Anul acesta urmează să intre în funcțiune nu numai autostrada ci și o porțiune din șoseaua Leningrad, în apropierea aeroportului Șeremetievo. În total se vor turna straturi de beton și ciment pe o suprafață de 2,3 ori mai mare decît în 1961 și se vor executa două milioane de metri cubi de lucrări terasiere, 1538 metri liniari de poduri și viaducte, precum și un mare volum de lucrări de consolidare și finisare.

Constructorii însă nu pot fi speriați de greutate. Ei înaintează dirji, lăsînd în urma lor panglica netedă de beton. Curînd, foarte curînd ea va fi străbătută de șiruri de mașini gonind spre toate colțurile Uniunii Sovietice.

M. Antipov

Se știe că Ucraina se întinde de la Carpați pînă în stepa fertilă a Donețului, de la lacurile Polesiei pînă în Crimeea. Dorința de a-și cunoaște republica îi face pe locuitorii ei să plece în călătorii mai scurte ori mai lungi. Și în fiecare an turismul ia astfel o dezvoltare tot mai mare, mai ales printre tineri. Anul trecut au fost în Ucraina aproape patru milioane de turiști. Anul acesta, organizațiile sindicale și întreprinderile regionale au deschis peste 150 de tabere turistice și sportive și 36 de baze turistice pe Nipru, lîngă Kiev, în Mejgorie și la poalele muntelui Goverla, la Alușta, Simferopol și în alte localități pitorești. Peste 50 de cluburi turistice au pregătit circa cinci mii de instructori de turism și conducători de excursii.

## Turism în Ucraina

În ultimul timp, studenții și tinerii din multe întreprinderi ucrainene construiesc cu forțe proprii tabere de odihnă. Studenții Institutului de construcții din Kiev au amenajat, de pildă, o tabără într-o pădure de pini de pe malul Niprului. Studenții Institutului politehnic din Donețk au construit o tabără turistică la Novomihailovska, pe țărmul Mării Negre. Ei vin nu numai să se odihnească, ci în timpul campaniei agricole sprijină colhozul cel mai apropiat la strîngerea recoltei.

Tinerii muncitori de la uzina cocsochimică din Jdanov, care a căpătat înaltul titlu de întreprindere de muncă comunistă, și-au creat propriul lor club turistic. Au la dispoziție o mică ambarcațiune pe care au botezat-o „Turist” și o motonavă cu care fac călătorii pe mare.

Tot anul acesta a fost pusă la dispoziția amatorilor de călătorii pe Marea Neagră și confortabila motonavă „Amiral Nahimov”. În cursul verii, ea va efectua opt curse, cu cîte o mie de tineri și tinere. Turiștii se vor bucura de tot confortul: cabine bine amenajate, restaurant, săli de muzică și lectură, televizoare, cinematograf, ringuri de dans. Ei vor vizita orașele-erou Odesa și Sevastopol, Ialta, Alupka, Soci, Suhumi, Batumi.

Dar locul de odihnă preferat al ucrainenilor este Transcarpația. În ultimul timp aceasta devine tot mai cunoscută și turiștilor străini, al căror număr sporește în fiecare an. Turiștii obișnuiesc să spună: ca să vezi Transcarpația și să admiri frumusețea fără seamăn a munților acoperiți de păduri, frumusețea rîurilor și lacurilor ei trebuie s-o străbați de la localitatea de munte huțulă Iasinea pînă la Ujgorod. Și chiar așa și fac turiștii. Anul acesta și-a inaugurat primul sezon cea mai mare bază turistică din Transcarpația — Mejgorie. Pe malurile frumosului lac Sinevir a fost amenajată o bază turistică a Consiliului regional al sindicatelor. Pînă la sfîrșitul septenarului se vor construi în Carpați 28 de baze turistice, 5 hoteluri, 12 pensiuni și noi autostrăzi.

Turiștii iubesc, însă, mult și Crimeea. Ei vin aici la odihnă din toate colțurile Uniunii Sovietice.



Iahmeni — un grup de muncitori de la uzina cocsochimică din Jdanov

tice. Aerul sănătos de munte, soarele și marea laolaltă cu practicarea turismului, disciplină sportivă preferată, au un efect foarte bun. Oamenii se întorc acasă sănătoși, bronzăți și plini de viață. În Crimeea s-au deschis recent două baze turistice unde-și vor petrece concediul zeci de mii de oameni. De multă popularitate se bucură tabăra vinătorilor subacvatici, înființată pe țărmul mării de clubul turistic al Casei oamenilor de știință din Kiev.

Desigur, ar fi greu de enumerat toate itinerariile turistice străbătute în fiecare vară de sutele de mii de turiști ucraineni. Vara aceasta au fost deschise noi itinerarii interesante. Ele duc spre cele mai mari construcții din republică, către noile centre industriale, colhozuri. Turiștii au prilejul să viziteze locurile unde au luptat partizanii în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, de la Putivl la Carpați.

În toamnă, la Kiev va avea loc o consfătuire republicană a turiștilor care va face bilanțul activității din timpul verii.

★

Splendidele itinerarii ale Ucrainei, cu clima lor prielnică, cu frumusețea inegalabilă a peisajului atrag și tot mai mulți turiști străini. Acum doi ani, prin Ujgorod s-a deschis un traseu turistic internațional. Pe acest traseu auto intră în U.R.S.S. turiști din Cehoslovacia, Elveția, Marea Britanie, Canada. Și invers, hotarul sovieto-cehoslovac este trecut cu turisme proprii de mulți turiști sovietici.

Aproximativ cinci mii de turiști străini din R. D. Germană, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, România, Bulgaria, Iugoslavia și Elveția vizitează anul acesta Ucraina. Ei au astfel puțința să cunoască viața oamenilor sovietici, să se întâlnească cu militanții pe tărîm obștesc, oameni de știință, muncitori și colhoznic din republică. Peste șapte mii de oameni ai muncii din Ucraina vor vizita țările de democrație populară, Cuba, India, Republica Arabă Unită, Iugoslavia, Austria, Italia sau vor face călătorii pe Dunăre.

Ivan Komarov





— ntr-adevăr, avea un caracter imposibil. Cu acest lucru era: cu toții de acord.

— Nu-i ajungi nici cu prăjina la nas, cu toate că nu-i nimic de capul ei — spunea secretarul de redacție. Are o îndărătnicie pur și simplu de neînțeles.

— Și ce voce! — adăuga bodegănind bătrînul Mart. Așa de stridentă, încît îți zumbăie în urechi pînă la culcare.

— Dar caracterul — nu se putea ține să amintească șeful secției.

— Cum o suportă oare bărbatul ei — spunea compătimitor contabilă.

— Cam așa se vorbea în redacție despre noua corecție. În lipsa ei, bineînțeles.

De altfel, discuțiile nu erau deloc exagerate.

Iată o întîmplare chiar din prima zi. Corecția s-a apropiat de secretarul de redacție și i-a spus:

— Tovarășe secretar! Am nevoie de o lampă de birou și vă rog să aveți grijă de procurarea ei. Lampa din plafon nu luminează suficient și nu se poate lucra ca lumea.

— Zău? — făcu mirat secretarul. Noi sîntem mulțumiți și cu atîta. Lampa de plafon e mare și luminează bine.

— D-voastră v-ați descurcat și așa, dar eu nu pot... De altfel, becul n-are decît 60 de wați...

— În cazul ăsta o să căutăm — mormăi nemulțumit secretarul, spunîndu-și în gînd: „Poftim, de abia a venit la lucru și are pretenții. Nu mi-roase a bine...”

Se înțelege, secretarul nu s-a ocupat de cererea corecției. Uitase de ea. Dar a doua zi, ce-i fu dat să vadă? Corecția îi ocupase biroul și... lucrează dacă ai unde!

— M-da, m-da — făcu secretarul aducîndu-și aminte de promisiunea făcută.

— Lucrez aici pînă o să mi se aducă o lampă. E un birou bun, cu lumină suficientă, spuse fata cu un zîmbet de zile mari în priviri.

— Vă rog, vă rog — îi răspunse secretarul, în vreme ce își spunea în gînd: „Scaiul ăsta o să ne dea mult de furcă, dacă se arată așa de țepos chiar de la început. Ce-o să fie mai tirziu? Așa am fost oare și noi în tinerețe? Parcă nu! Eram cumînți ca soarele în gaura lui...”

Și temerea lui se dovedi îndreptățită. Zilnic

șeală la pagina cutare și o alta la pagina cutare. Un cuvînt ar fi trebuit, chipurile, scris cu „i” mare iar un alt cuvînt avea nevoie de ghilimele. Aici nu era nevoie de virgulă iar dincolo, nu se știe de ce, lipsa.

„Ia te uită, ce chițibușuri! Pînă unde s-a ajuns!” — ne spuneam noi cu o satisfacție veninoasă.

Dar corecția s-a ridicat în picioare și pe un ton nevinovat a întrebat:

— Pe baza căror reguli cereți dumneavoastră aceste modificări?

— Aici nu-i vorba de reguli — încercă să răspundă secretarul. — Noi am scris dintotdeauna așa.

— Asta înseamnă că ați scris dintotdeauna greșit.

— Și pe baza căror reguli scrieți dumneavoastră altfel?

— Care reguli?! Iată-le... Și corecția începu să declame regulile gramaticale, pe de rost, ca pe o poezie.

— Ce puteai să-i răspunzi?

Nimic!

Pentru liniștirea propriei noastre conștiințe, ne vărsam oful, în absența ei, bineînțeles: ce caracter, ce apucături... Nici părinții, desigur, n-or fi mai buni... Și ce fel de bărbat o fi avînd... Deh, răsuflam și noi...

Secretarul de redacție fu de părere să alegem o delegație și să ne prezentăm redactorului-șef cu următoarea propunere: dacă ați angajat o asemenea poamnă atunci căutați un loc de unde să nu poată primejdui viața celorlalți. În biroul dv., de pildă, dacă n-aveți unde intr-altă parte.

Mart se gîndi la o altă soluție: să o afume el, cu havanele lui indigene.

— Nu merge! — spuse plină de necaz, contabilă. — O să ne fumeze ea mai întîi pe noi și atunci ce fotos...

I-am dat, cu toții, dreptate.

De aceea s-au oprit la prima propunere și începură să acționeze conform planului stabilit. Dar iată că se produse un eveniment, despre care ne va povesti în continuare chiar bătrînul Mart.

— Am venit simbătă dimineața la lucru. Vineri sîrbătorisem ziua de naștere a surorii mele și eram încă mahmur. Cînd dau să intru în camera mea, văd că doarme cineva pe divan, cu șuba redacției trasă peste cap. De sub șubă se vedeau doar cîteva



Pace lumii (litografie)  
Gh. Daskulov

## In legătură cu o antologie

La Londra, în editura „Penguin” a apărut de curînd o antologie a poeziei ruse și sovietice. Autorii și-au propus un țel îndrăzneț: să prezinte cititorilor de limbă engleză o culegere din lirica rusă și sovietică de-a lungul a opt secole. (sec XII—XX). Intr-adevăr, antologia include versuri care merg de la poemul „Cuvînt despre oastea lui Igor” pînă la selecțiuni din creația lui Alexandr Tvardovski, Pavel Vasiliev și Margarita Alișer.

Dar, așa cum spune chiar titlul articolului lui V. Perțov („Literaturnaia gazeta” nr. 83), consacrat antologiei în chestiune, culegerea a fost umbră de o seamă de prejudecăți. Din care cauză activitatea de selectare a versurilor menite să intre în antologie poartă pecetea unui unghi de vedere deformat. Așa, de pildă, lipsesc cele mai caracteristice dintre versurile cetățenesci ale lui Pușkin: poezia lui Riliev și Ogariov este total ignorată; creația lui Esenin de după anii 1921 este, de asemenea, desconsiderată iar din Maikovski lipsește poemul „Bine”!

Perțov, conchide, și pe bună dreptate, că: „Fără patosul cetățenesc, pasionat, muzicalitatea poeziei ruse este de neînțeles”.

## Cititori — redactori

Sub acest titlu, „Sovetskaia kultura” publică o amplă relatare despre răspîndirea metodelor de muncă voluntară în activitatea editorilor din R.S.S. Ucraineană. Ca și în alte sectoare, această formă de activitate a căpătat în ultima vreme o largă răspîndire în cadrul editurilor amintite, care dispun acum de 1500 de colaboratori voluntari: activiști de partid și de stat, specialiști și inovatori în producție, colaboratori ai institutelor științifice și de învățămînt. Numai pe lângă Editura pentru literatură politică din R.S.S. Ucraineană au fost create șase secții pe principiul voluntariatului, din care fac parte academicieni și membri corespondenți ai Academiei de Științe, profesori universitari, doctori și candidați în științe.

## Despre natura romanului

Criticul V. Dneprov se ocupă, într-un articol publicat în revista „Zvezda” (7/1962), de trăsăturile caracteristice ale romanului constituite de-a lungul timpului. Dneprov îmbrățișează ideea bine cunoscută că romanul s-a născut din fuziunea genurilor epic, liric și dramatic.

El polemizează cu părerile estetizante din Occident, după care romanul social și psihologic este depășit și care circumscriu sfera romanului modern la un act de autoanaliză a scriitorului. Autorul articolului amintit citează numeroase opinii despre roman, de la Cervantes la Thomas Mann, pentru a susține interferența genurilor mai vechi în cadrul romanului, interferență organică, cu rezultate inedite.

„Nu vom avea niciodată în romanul contemporan — spune Dneprov — eposul în siare pură, în afara unui sistem de relații cu alte elemente poetice. Realitatea cea mai pregnantă în roman nu este eposul, în primul rînd ci viața transferată într-un alt plan, mult mai dinamic. În același sens se transformă și esența volatilă a lirismului în roman. Elementele lirice sînt obiective și absorbite în roman, așa cum sînt absorbite imaginile oglinzite de apa tremurătoare a lacurilor”.

Tocmai în această sinteză a genurilor vede Dneprov specificitatea romanului, rezistența lui de-a lungul timpului, precum și capacitatea sa de a se reînnoi neîncetat.

P. G.

E I N A R M A A Z I K

# UN CARACTER IMPOSSIBIL

aveau loc discuții. Cînd cu secretarul, cînd cu contabilă, cînd cu linotipistul și chiar cu șeful secției. Ba nu-i plăcea una, ba nu-i plăcea alta. Șeful secției întîrziea predarea manuscriselor, linotipistul culegea cu greșeli, bătrînul Mart pufăia din lulea și o împiedica să lucreze...

— Ia te uită! — izbucni atunci Mart. Ar vrea să arunc pipa. Ei, dar ăsta-i un adevărat capriciu. Eu nu pot lucra fără să-mi simt pipa între dinți.

Discuția aceasta îl jignise atît de profund încît Mart se plînsese redactorului-șef: „După cît se pare, corecția are ce are cu pipa mea”.

Redactorul-șef îl întrebă rîzînd:

— Chiar v-ați certat?

— Definitiv!

— Dar are dreptate. Și eu aș fi vrut, oricum, să-ți atrag atenția că n-ar fi rău să pufăi pe coridor. Vin pe aici și oameni străini. Și cu ce-ți îndeși luleaua de miroase așa?...

— Cum cu ce? Cu havane indigene.

— Ei, atunci fumează-ți havanele pe coridor... Corecția e femeie și poate că se află într-o stare cînd...

— Ah, starea! — bolborosea Mart în vreme ce-și fuma luleaua pe coridor.

...În fiecare simbătă se țineau ședințe de producție la care erau discutate eventualele greșeli din paginile gazetei. Înainte vreme, aceste ședințe erau un prilej de desfătare continuă. Unii vorbeau, alții dădeau din cap afirmativ și fiecare se gîndea la ale lui.

Cu caracterul ei insuportabil, mica corecție puse capăt acestor clipe de reculegere. Se scula în picioare — și dă-i cu gura. În numărul cutare și cutare, articolul cutare și cutare a fost prost conceput, fără nici o logică. Sau: în cutare articol lipsesc exemple concrete, articolul e scris, pasă-mi-te, superficial.

Sigur, așa se nășteau discuții și se simțea nevoia unor explicații. La început, unii au încercat să spună că pe un corector nu-l privește lipsa de logică a articolelor. Să-și vadă de treburi iar noi ne vom descurca și singuri. A fost și mai rău. Parcă s-ar fi turnat gaz peste foc. Corecția a răspuns numadecît:

— Sînt o colaboratoare a ziarului și răspund și eu pentru prostiile care apar în paginile lui. Cum o să mă arăt în oraș dacă se rîde de ziar?

Ce puteai să mai spui...

Redactorul șef rîdea și-i ținea isonul: tovarăși, trebuie să ridicăm nivelul ziarului.

Nivelul? Da, ce, mititica asta poate să ridice nivelul ziarului? Mai întîi să vedem cum își îndeplinește propriile-i obligații!

La următoarea ședință de producție, secretarul de redacție spuse: corecția a scăpat o gre-

șuvițe de păr. M-am gîndit că s-o fi întors din deplasare vre-unul din băieți și cum era tirziu n-a mai vrut să-i deranjeze pe cei de acasă. N-are decît să doarmă, mi-am spus. Pe urmă așa, în glumă, am ridicat un colț al șubei. Ce să vezi, era noua noastră corecție. Cum m-am atins de șubă, a sărit de pe divan. Ne-am uitat unul la altul: eu cu ochii înclieiați de somn, dînsa și mai rău. N-am scos amîndoi o vorbă. Atunci mi-a trecut prin cap o idee! Nu s-o fi certat oare, acasă? Ea m-a întrebat: „Cum, adică, s-a și făcut ziua?”

Eu i-am răspuns: „De bună seamă, dacă am venit la lucru...”

„Am vrut doar să ațipesc puțin — mi-a spus ea speriată — pînă se va lumina de ziua. Îmi era teamă s-o pornesc pe întineric...”

Am întrebat-o: „Da’ de ce-ai înnoptat la redacție?”

„Ziarul!” Seara tirziu, după ce toți plecaseră din redacție, ea mai zăbovise, nu știu de ce. De jos, din tipografie, a dat deodată buzna, speriat și alarmat, șeful brigăzii de paginatori. Se întîmplase o nenorocire: scăpaseră o pagină și zaful se împrăștiase în toate cele patru colțuri ale atelierului. S-au speriat amîndoi. Dacă nu mai apăr ziarul? Corecția l-a întrebat pe brigadier dacă se poate reface pagina. El i-a răspuns că se poate, dar trebuie să rămînă cineva pentru corectură.

„Dați-i drumul mai repede — i-a spus corecția. De ce pierdeți vremea fără rost?”

A rămas în redacție și s-a luptat toată noaptea cu somnul și cu greșelile, pînă s-a cules din nou pagina respectivă.

Asta a povestit Mart și, cu de obicei, cînd avea ceva foarte important de spus, tare ar mai fi vrut să pufăie din lulea.

— Și n-a putut să dea un telefon, să cheme pe cineva în ajutor, mormăi secretarul.

— Nu-i încă limpede de ce a rămas aici — spuse contabilă. — I s-o fi întîmplat ceva acasă.

— Nu mai trîncăni atît, palavragioaico — o mustră, însă, Mart supărat. Se aud loviturile pietrelor pe care le arunci în grădina ei... Să aranjezi pe cineva nu-i mare lucru...

Mart se supăra arareori. Dar cînd se întîmpla, atunci era mai bine să nu discuți cu el. Din care cauză liniștea se și așternu în birou.

Din ziua aceea, corecția n-a devenit mult mai simpatică, iar noi am început să ne purtăm cu ea mult mai binevoitor, așa încît n-a mai avut motiv să ceară ajutorul redactorului-șef.

Acum le spuneam celorlalți: corecția noastră are un caracter imposibil dar, în general, e o fată bună. Nu le venea să creadă, spuneau că asta-i imposibil. Dar rideam de ei. Și nu fără motiv. Căci cine putea să știe mai bine decît noi cum stau lucrurile?

In romînește de V. ALEXANDRU



# FILMUL

## Inna Gulaia

### O înăără acrită la început de drum

Spectatorii noștri n-au avut încă prilejul s-o întâlnească pe ecrane pe Inna Gulaia. Dar cum peste citva timp vom face cunoștință cu Natașa, personajul intruchipat de ea în filmul lui Kulidjanov „Cind copacii erau mari”, am socotit nimerit s-o prezentăm.

Ca și Natașa Zașcipina, Inna și-a început cariera actricească încă din copilărie. Trăsăturile ei expresive au atras atenția unei comisii a Teatrului central de copii din Moscova, care a invitat-o să interpreteze roluri episodice de școlăriță în spectacolele teatrului. În timp ea a urmat aici, timp de doi ani, cursurile teatrale speciale pentru copii. În con-

definită elemerei ei eroine. Așa a „descoperit-o” cinematografia pe Inna Gulaia.

Rolul Olei din filmul lui Ordinski a cerut din partea actriței mult lirism și serioase calități dramatice. Personajul Olei (o elevă care suferă influența nefastă a unei secte religioase) și colaborarea cu membrii echipei de filmare au prilejuit Innei Gulaia o muncă extrem de interesantă care, după cum mărlurisește actrița, au făcut-o să se atazeze pentru toată viața de arta cinematografică.

Cu toate acestea, după terminarea școlii medii nu s-a înscris la Institutul unional de cinematografie ci la școala teatrală „Șciukin”. N-au trecut însă decît citeva luni de cursuri și Inna a fost din nou chemată să filmeze. De astă dată, regizorul Lev Kulidjanov o solicita pentru personajul Natașei din filmul „Cind copacii erau mari”. Acestui film, ca și eroinei intruchipate de Inna, i-au fost consacrate multe cronici elogioase. S-a subliniat îndeosebi puritatea pe care înăără actrița a împrumutat-o personajului, făcînd extrem de convingătoare comportarea Natașei, în preajma căreia un om decăzut își transformă radical viața, caracterul. Nu ne vom opri însă asupra acestui film al lui Lev Kulidjanov despre care s-au scris și se vor mai scrie multe cronici și articole.

Să urmărim mai departe drumul tinerei actrițe. În primăvara aceasta, în timp ce se afla cu o delegație de cinești sovietici la Festivalul internațional al filmului de la Cannes, ea a făcut cunoștință cu un grup de regizori și actori din R. S. Cehoslovacă. La scurt timp după înapoierea în țară a primit o scrisoare de la noii ei prieteni care o invitau să accepte principalul rol feminin în noua coproducție sovieto-cehoslovacă consacrată scriitorului Jaroslav Hašek. Și iată-o din nou, timp de citeva luni, pe platoul de filmare la Praga, în rolul soției lui Hašek.

Nu demult, Inna s-a întors la Moscova. Acum poate spune că a învățat multe lucruri, că a acumulat o experiență profesională interesantă pentru care poate fi învidiată de orice coleg, numele ei a devenit cunoscut în multe țări. Dar cu toate astea, încă nu e prea mulțumită de dînsa.

— Sînt hotărîtă să renunț pentru mai multă vreme la cinematografie — a declarat Inna Gulaia unui reporter. Vreau mai întîi să învăț, să-mi termin studiile. Știu că mai am încă de străbătut un drum lung pînă să pot dobîndi măiestria la care aspiră orice actor adevărat.



Elevul Kolea Burleaev, interpretul lui Ivan

### Filme despre care se vorbește:

## „Copilăria lui Ivan”

Filmul acesta despre război a fost făcut de un om care în timpul războiului era copil. Numele lui este Andrei Tarkovski. Nu știu dacă va mai aborda vreodată tema războiului, poate că nu, dar după „Copilăria lui Ivan” eu, de pildă, aștept cu interes viitoarele-i creații orice temă ar aborda.

La baza filmului se află o povestire izbită și bogată în amănunte autentice a lui V. Bogomolov. Nu vreau să subapreciez acest lucru. Căci dacă faptele povestite de Bogomolov n-ar fi fost atît de uimitoare și tragice poveste a cercetașului de doisprezece ani, Ivan, atît de veridică, cu siguranță că n-ar fi existat nici filmul „Copilăria lui Ivan”.

Dar sînt convins de asemenea că filmul n-ar fi existat nici dacă regizorul s-ar fi mărginit să „transpună” pur și simplu acțiunea pe ecran.

O asemenea fidelitate față de text este cerută uneori chiar de autorii geloși pe ope-

ra ecranizată. Dar această exactitate are rareori drept rezultat filme bune. Ea îmi amintește de așa numitele „traduceri fidele” de poezie: totul e conform cu originalul dar versurile au pierdut suflul inspirației poetice.

Bogomolov a urmărit evenimentele din povestire sa despre război cu o privire exactă și atentă de prozator. Tarkovski a citit povestirea lui cu ochi de poet. Și, asimilînd cele citite, a transpus poezia în limbajul cinematografic, realizînd un poem tragic despre copilăria lui Ivan, copilărie ciuntită de război. Este un poem despre o copilărie frîntă de întîlnirea cu războiul și în același timp despre ceea ce ar fi putut să fie această copilărie dacă războiul n-ar fi izbucnit. Visele lui Ivan, cu care-i presărat întreg filmul, sînt un liman de lumină și bunătate — nisipuri poleite de soare, mere ce se rostogolesc în palmă, e copilăria pe care ar fi trebuit s-o aibă Ivan și pe care o vor avea copiii noștri dacă nu vom îngădui un nou război.

Filmul spune tot adevărul despre război; el respiră stîmă față de oamenii care știu să meargă la moarte și care știu să-și ucidă dușmanii, față de oamenii neînfricați și necruțători în ura lor față de fascism. Acești oameni sînt buni și omenoși din firea lor dar se află în toila luptei. Tot ce se referă la război este povestit în film cu o sinceritate de artist care iubește oamenii și nu se teme de adevăr.

Scriitorii se împart în mod tradițional în poeți, dramaturgi, prozatori, nuveliști, publiciști... Multe filme din ultima vreme, printre care și „Copilăria lui Ivan” sau „Omul merge după soare”, te fac să te gîndești că și în cinematografie, care se afirmă tot mai mult ca o artă multilaterală, se va spune mai devreme sau mai tîrziu despre regizori: cutare e un prozator, cutare e poet, cutare dramaturg...

Tarkovski, realizatorul „Copilăriei lui Ivan”, este poet și filmul lui este un poem. Inceputul liric al filmului trezește puternice ecouri. După părerea mea, acest film despre un băiat prins în iureșul războiului s-a născut nu numai din gîndurile și sentimentele unui regizor de douăzeci și opt de ani ci, deopotrivă, din neliniștile și crispările născute de război și păstrate în sufletul unui copil devenit acum un om matur.

Konstantin Simonov



În rolul Natașei

vorbirile cu prietenii, Inna Gulaia evocă amintiri cu plăcere rolurile ei mai „importante”, de fapt tot roluri episodice, care i-au oferit prilejul să joace alături de cele mai valoroase forțe ale acestui colectiv.

Asistînd întîmplător la un spectacol al Teatrului central de copii, regizorul Vasili Ordinski, care era tocmai în căutarea interpretei principale pentru filmul „Nori deasupra orsk-ului”, a urmărit cu interes jocul Innei care reușise să confere o personalitate bine

### Marele Premiu la Veneția

## Cîinele Dingo

La Veneția s-a încheiat recent tradiționalul festival internațional al filmelor pentru copii. Marele Premiu (Grand Prix) pentru cel mai bun film artistic de lung metraj a fost decernat filmului sovietic „Cîinele Dingo”, o producție a studiourilor din Leningrad. Filmul a obținut odată și premiul „Creanga de aur”, oferit de Centrul național italian de filme pentru tineret cu mențiunea „pentru excepționalul limbaj cinematografic, pentru bogatul conținut educativ”.

Ce temă abordează această nouă producție sovietică, care a întrunit cea mai înaltă apreciere a juriului competiției internaționale de la Veneția?

Filmul este o adaptare cinematografică după o povestire de Freiermann. Scenariul a fost scris de A. Grebnev iar regia este semnată de regizorul Iuri Karasik.

Autorii filmului aduc în prim plan povestea unei prime iubiri. Eroii, Tania și Kolea, se află la hotarul dintre copilărie și adolescență. Odată cu acțiunea, filmul transpune și întreaga poezie a sursei literare care l-a inspirat. El transmite spectatorilor sentimentele contradictorii de care sînt animați eroii, bucuriile și lacrimile lor, regretul pentru despărțirea de tot ce era senin și limpede în anii copilăriei, bucuria dar și teama față de acel ceva necunoscut, dar important, pe care-l întrezăresc în viitor.

Ca și Filkin, băiatul isteț și bun, care se dovedește un prieten foarte devotat, Tania și Kolea, păstrează multe trăsături copilărești chiar și în înfățișare. Dar acești adolescenți nu sînt copii. Ei au început să gîndească independent, discută, își susțin părerile, sînt frămîntați de întrebări.

Interpreți principali ai filmului sînt Galina Poiskih (Tania), studentă la Institutul unional de cinematografie, Volodea Osobik (Kolea), care a absolvit vara aceasta școala medie și T. Umurzakov (Filkin), elev din Alma-Ata.

Festivalul cinematografic de la Veneția a mai atribuit și alte două premii producțiilor sovietice: premiul „Leul sfîntului Marc”, filmului de scurt metraj pentru adolescenți „Băiatul și porumbelul” (regizor A. Koncealovski) și premiul pentru cel mai bun film științific pentru copii filmului „Pe drumul străbunilor” (regizor A. Zguridi).

# REFLECTOR

● La Institutul de cercetări în domeniul proiecțiilor cinematografice a fost realizat un ecran special din mase plastice destinat să înlocuiască în viitorul apropiat tradiționalul ecran de pînză. Instalat în sălile de vizionare, în grădini de vară, școli și amfiteatrele studențești acest ecran va permite proiecția filmelor chiar și pe lumină, fără a mai fi nevoie să se camufleze ferestrele.

● Ultimul număr al revistei „Sovetskij Ekran” este consacrat în întregime activității Institutului unional de cinematografie. Toate articolele din acest număr sînt semnate de profesori, studenți și colaboratori ai Institutului. Amintim astfel articolele „Drumul spre ecran”, semnat de A. Groșev, rectorul Institutului, „În clasa lui Serghei Gherasimov”, de Inna Makarova, „Studenții — autori de scenarii” de I. Waisfeld, șeful secției de scenarii, „Primele imagini” de prof. A. Galperin ș.a.

● Studioul de desene animate „Soiuzmultfilm” din Moscova turnează pamfletul politic „Omul negru și elefantul alb”, inspirat de o povestire a lui Jomo Kenyatta, lider al luptei de eliberare națională din Kenya. Iată, în citeva cuvinte, subiectul filmului: elefantul alb a venit în țara omului negru, l-a asigurat de prietenia lui și apoi l-a gonit din propria-i casă. L-ar fi alungat chiar și din propria-i țară dacă omul negru nu l-ar fi înfruntat și nu l-ar fi învins.

● Regizorul G. Rappaport turnează la „Lenfilm” „Noi locatari”, o comedie muzicală. Scenariul a fost scris de V. Mass și M. Cervinski iar muzica este semnată de Dmitri Șostakovici.

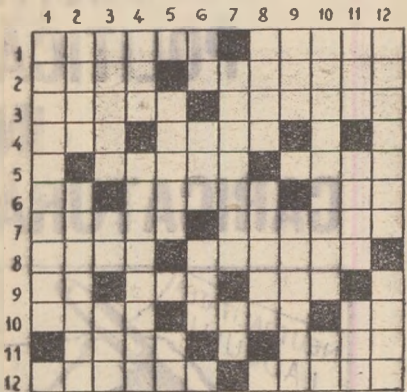
● Numeroși scriitori moscoviți s-au întîlnit la Casa centrală a literaturii cu regizori și actori de la studiourile „Mosfilm”. Tema consfătuirii a constituit-o colaborarea scriitorilor la realizarea producțiilor cinematografice. La discuții au luat parte scriitorii A. Salinski, Grigori Baklanov, regizorii Ivan Pîriev și M. Șvețer, actrița Lidia Smirnova ș.a.







# Zile de vacanță



**ORIZONTAL:** 1) Scriitor sovietic, autorul comediei „O zi de odihnă” — Compozitor sovietic, a compus cîntecul „Vacanța” și muzica la filmul „Noapte de carnaval”. 2) Pictor clasic român, autorul tabloului „Pentrecere cu lăutari” — Compozitor român, autorul suitei simfonice „Zile de vacanță”. 3) „Vitea Maleev la școală și acasă” de N. N. Nosov sau „Mică e vacanța mare” de Mihail Stojan — „...pleacă în munți”, roman de Tihon Semușkin. 4) Papagal brazilian — Corabie. 5) Audiție muzicală sau teatrală la domiciliu — Ce rămîne. 6) Frunza bradului — Sport

în pădure și... produsul lui — Drumuri... pe drumuri! 7) Face roți — Drumuri sau... plase de pescuit. 8) Copac de munte — Cîntă la operă sau operetă (pl.) 9) Zar la table — A urca (munții) — Curelușe. 10) Noroc (franțuzism) — Bărbierii... bine duși — Distracția lui Columb. 11) Drum de cale ferată sau drumul concurenților într-o probă sportivă — La bal. 12) Apă, soare și nisip în localitate — Ținta undițarilor (pl.).  
**VERTICAL:** 1) Compozitor sovietic, autorul baletelor „Cele șapte frumose” și „In calea trînzetului” (2 cuv.) 2) Avea arc și săgeți, fără să fie sportiv (mit.) — Muzică. 3) Unealtă a zidarilor — Ție — Farmec feminin 4) Lugojana — Înaintată. 5) Punct astronomic — În fiecare, o vacanță. 6) Vasile Pirvan — Fluviu dintr-o operă de Wagner — Sportul tragerii la țintă. 7) La Sinaia, Predeal, Brașov etc. — Cal. 8) Personaj feminin din opera „Cavaleria rustică” de Mascagni — Sportul cu racheta... pe pămînt. 9) Măsură de capacitate la vechii egipteni — Zile cu soare arzător. 10) Distracție sută la sută... ca în vacanță — Campion. 11) Fire — De gimnastică, concert, lectură etc. — Organizează excursii în toată țara și în străinătate. 12) Sportul inotului — Plecași.

**VITRO** — spală geamuri, oglinzi, cristale  
**VITRO** — este economic și practic  
**VITRO** — vă ușurează munca în gospodărie  
**VITRO** — lichid în flacoane de plastic



produs al cooperativei  
**„CHIMICA”**

București, Cal. Șerban Vodă 22-24

De vânzare  
la toate magazinele de specialitate



LA ORAȘE ȘI SATE  
CEREȚI ȚESĂTURILE  
DE CALITATE

**DIPTINĂ**  
**BARCET**  
**FINET**

IMPRIMATE ȘI UNI  
PRODUSE DE

**INTREPRINDERILE TEXTILE GALATI**

Intreprinderea orașenească de industrie locală

**„I. C. FRIMU”**

BRĂILA

Strada Victoriei nr. 61, telefon 3174

Execută pe bază de comandă:

- Jucării metalice și din lemn.
- Flori și frunze artificiale ornamentale, articole de artizanat din împletitură de rafie și flori.
- Confecții, garnituri pentru copii din pichet plușat, finet, mătase, simple și mălășate.
- Articole de podoabă și pentru coafură din metal și lemn.
- Ambalaje pentru produse alimentare confecționate din carton sau hirtie parafinată și pahare pentru centre de răcoritoare.
- Timplărie metalică și construcții metalice.
- Mobilier metalic împletit în fir de material plastic.
- Luorări de turnătorie, mecanică, lăcătușerie, reparațiuni auto, navale, rebobinări, sudură autogenă și electrică etc.



## INTREPRINDEREA 7 NOIEMBRIE

GHIMBAV — REG. BRAȘOV

Livrează întreprinderilor de stat și organizațiilor economice socialiste, pe bază de repartiții, următoarele produse:

**Hirtie cretată**  
**Carton ondulat**  
**Mucava gri**  
**Confecții**

Diferite formate și culori

Cu 1,2 și 3 straturi netede

Diferite grosimi

Diverse cutii din carton ondulat și mucava

EXECUȚIA ȘI CALITATEA EXCEPȚIONALĂ SÎNT  
CARACTERISTICILE PRODUSELOR NOASTRE



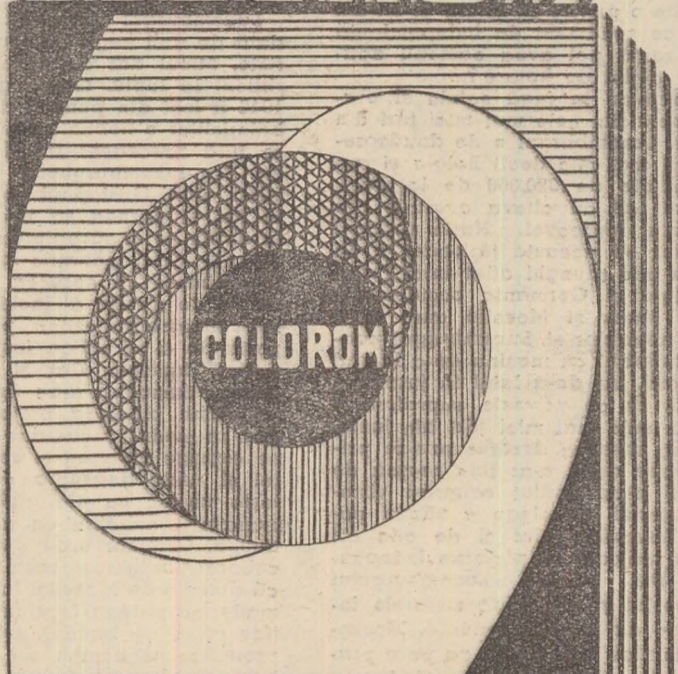
## PRODUSELE ZAHAROSE

SÎNT  
RECOMANDATE  
PENTRU TOATE  
VÎRSTELE

*Sînt*  
DELICIOASE  
CU GUSTURI  
VARIATE

și  
RECONFORTANTE

## COLOROM



## GALLUS

VOPSEȘTE ORICE ȚESĂTURI  
MĂTASE · BUMBĂC · LÎNĂ  
ROCHII · HAINE · BLUZE ·



Dintr-o gheretă mă privea un jandarm cu un chipiu înalt. Imi aruncă o privire indiferentă și imi întoarse spatele. Atitudinea jandarmului mă puse pe gânduri: nu cumva trecusem granița? Știam foarte bine că numai cu cinci minute în urmă mă aflam încă în Belgia. Dimineața lăsesem în urmă zgomotosul Bruxelles. Apoi zăriseam din fuga mașinii celebrului Waterloo unde odinioară, în fumul bătăliei, a apus pentru veșnic steaua lui Napoleon și unde acum se coc struguri sub acoperișurile de sticlă ale unor sere uriașe. Apoi, undeva departe, am zărit culmile Ardenilor. Și acolo s-au dat lupte, uitatele dintre ele, mult mai aproape de noi, în timpul celui de-al doilea război mondial. Iar dacă și aceste lupte au făcut să apună steaua unor generali, nu același lucru s-a întâmplat și cu stelele de pe epoleții lor. Acum, în Ardeni este o liniște idilică: vacile indolente pasc iarba, morile își mișcă harnice aripile iar pompele de benzină picotesc în soare.

Și deodată jandarmul. Ghereta-i de sticlă e așezată într-o stradă ca multe altele din micile orașe belgiene pe care le străbătusem. Același reclame care invită stăruitor să bei berea „Stella Artois”. Același feres-

## „Politică înaltă” și socoteli mărunte

Hoardele dușmane au năvălit de nenumărate ori asupra Luxemburgului, nimicind tot ce au aflat în cale. Orașul Luxemburg a fost asediat de peste douăzeci de ori.

Căci așa e în lumea veche. Destinul statelor mici e foarte schimbător și tragic. Interesele lor sînt ignorate. Statele mari și puternice calcă în picioare independența țărilor mici și slabe, nu vor să știe de neutralitatea lor, le protejează ori le pedepesc după bunul plac, iar cînd le vine la îndemînă le zvirl ca pe o monedă mărunță pe masa verde a

prima oară adăpost unor oameni care n-aveau chef de romantism: luptătorilor din Rezistență. În vîi pitorești văzduhul răsuna de zgomotele surde ale exploziilor. În acei ani, Luxemburgul a pierdut a zecea parte a populației.

## Vestigii medievale și concerne capitaliste

Iată-mă în capitala țării, un oraș foarte iubit de poporul Luxemburgului. La prima privire îți se pare că mașina nevăzută a timpului te-a dus înapoi în evul mediu. Ruinele unei cetăți puternice cocoțate pe o stîncă; zidurile acoperite de mușchi ale unor

## Luxemburgul ieri și astăzi

politicii înalte. Așa s-a întâmplat și cu Luxemburgul în primul și cel de-al doilea război mondial. Și tot așa procedază cu el astăzi generalii și miniștrii atlantici care i-au înlocuit pe

cazematate cu cinci etaje subpămîntene; săgețile bisericilor gotice; palatul ducal cu turnuri înalte și vechea solemnitate a schimbării găzilor de onoare din fața porții. Două riulețe — Alzette și Petrus — străbat niște vilcele, printre acoperișurile de olane se îngrămădesc castani înfloriți; într-o piață a orașului își desfășoară tarabele un târg patriarhal. Mă simțeam tentat să întreb pe primul om întîlnit în cale: nu cumva timpul s-a oprit în loc în precăma acestor ziduri vechi, a acestor contraforturi și parcuri triste? Nu cumva s-a oprit aici cu multe, multe veacuri în urmă? Să nu uităm că și Goethe și Hugo au rătăcit prin străduțele strîmte ale Luxemburgului și au adus omagiul lor poetic vechimii acestui oraș, care li se părea merit a dura în veci...

Și, într-adevăr, își se poate părea că un întreg mileniu a încremenit în acest oraș, cu destinul lui schimbător, cu peșterile-i artificiale unde odinioară se ascundea toată armata ducelui. Și la drept vorbind și sînt o mie de ani de cînd un feudal întreprinzător, pe nume Siegfried, a durat o reședință de cavaleri la vîrșarea riului Petrus în Alzette. Dar prima impresie este înșelătoare. În realitate ducatul, care uneori este numit „o frîntură din Europa veche”, n-a rămas departe de clocotul veacului nostru. Furtunosul secol douăzeci a pătruns în această țărișoară sub forma unui nor de zgură. A intrat cu pasul greoi al furnalelor, concernelor și marelui business. În vechile ziduri, unde odinioară cavalerii se învîrteau curtenitor în jurul „doamnelor inimilor lor”, s-au instalat trusturi care nu știu ce-i politețea. Încă la începutul secolului douăzeci, trei dintre ele — „Arbed”, „Hadir” și „Rodange” — legate prin mii de fire de magnajii belgieni și francezi ai cărbunelui și oțelului, și-au asigurat partea leului în conducerea treburilor publice ale țării. De atunci, puterea lor n-a făcut decît să crească, odată cu extracția de minereu de fier și cu turnarea fontei și oțelului. În momentul de față, Luxemburgul are cea mai mare producție de metale fieroase pe cap de locuitor. În total producția luxemburgheză de oțel se cifrează la patru milioane de tone anual.

Nu e deci de mirare că atunci cînd în Occident se pune la cale înghetarea unor supratrusturi ale cărbunelui și oțelului, inițiatorii își amintesc numaidecît de confortabilul și liniștitul Luxemburg. Magnajii au toate motivele să se simtă bine aici: pe de o parte se pot simți ca la ei acasă în acest ducat de oțel; pe de altă parte sînt la o distanță apreciabilă de cazanele clocotinde ale patimilor sociale care sînt regiunea renană, Parisul sau Milanul. Acum aproape patru decenii concernul „Arbed” a jucat un rol important, deși de culise, în crearea Cartelului oțelului. Acum zece ani el a oferit cu multă bunăvoință ospitalitate unui alt supratrust: „Uniunea europeană a cărbunelui și oțelului”, creată de guvernele a șase țări vest-europene pentru a accelera pregătirile de război atlantice și a da din nou arme militaristilor de la Bonn. Statul major al acestei uniuni e instalat într-o clădire care amintește de un muzeu.

...Din nou la drum. Mă îndrept spre Franța. Și cînd, lîngă o gheretă de sticlă, zăresc jandarmi cu chipie înalte tăifășvind pașnic, nu mai trebuie să privesc harta spre a căuta hotarul. Acesta trece prin dreptul ochiului galben al unui semnalizator care parcă vrea să avertizeze Luxemburgul: „Atenție!”.

N. Poleanov

# UN SEMNAL LA GRANIȚĂ

tre acoperite de iederă. Numai că trotuarele sînt parcă ceva mai curate iar în fața caselor s-au ivit răzoare de flori.

## Hotarul nevăzut

Ce s-a întîmplat totuși? Privesc harta. Într-adevăr, nu m-am înșelat. Am trecut dintr-un regat într-un mare ducat, adică din Belgia în Luxemburg. N-am fost oprit de nici un fel de barieră. Jandarmii nu mi-au controlat actele iar vameșii nu și-au aruncat călături reci peste geamantane. Hotarul dintre Belgia și Luxemburg e astfel mai mult un simbol: l-am trecut, ca pe o mică răspîntie — fără grabă, aruncînd din cînd în cînd cite o privire în lături. Și mi-am spus: ce sentiment de independență și siguranță pot avea oamenii apărăți de astfel de hotare?...

Străbăteam în fugă satele și orașele unsea din cele mai mici țări din Europa. Luxemburgul e de douăsprezece ori mai mic decît Belgia și are o populație de 320.000 de locuitori, cam atît cit au cîteva cvartale din sud-vestul Moscovei. Harta Europei ne arată că această țărișoară e de fapt un mic triunghi aflat între Franța, Belgia și Germania occidentală. Rîurile Maas și Moselle curg de-a lungul hotarelor ei. Luxemburgul poate fi străbătut cu mașina de-a lungul într-o oră, iar de-a latul în jumătate de oră. În ce privește suprafața e una din cele mai mici țări din lume, dar s-ar număra desigur printre primele zece dacă s-ar ține seama de cite ori s-au abătut asupra-i vitregiile istoriei, cît sînge a vărsat poporul Luxemburgului și de cite ori i-a fost călcată în picioare independența. Din pricina Luxemburgului s-au certat și vrăjmașit capetele încoronate din Europa feudală. Monarhii puternice l-au sfîșiat ca pe o pradă apetisantă. Ba într-un rînd au vrut chiar să vîndă stătulețul și poate că secolul al XIX-lea ar fi cunoscut realmente un astfel de târg fără precedent dacă un nou război între regele Prusiei și împăratul Franței n-ar fi fost de data asta spre folosul luxemburghezilor. Așa încît târgul nu s-a mai făcut.

monarhii de modă veche din Europa de odinioară.

Luxemburghezii privesc cu ură și teamă spre țărmul celălalt al Mosellei, de unde începe Germania occidentală, căci de două ori într-un sfert de veac s-a abătut de acolo asupra-le invazia distrugătoare a militaristilor germani. Iar dacă întreb pe vreun locuitor dintr-un sat de lîngă graniță cum știe unde-i hotarul dintre cele două țări, hotar care trece prin mijlocul Mosellei, poți să auzi de fiecare dată cam același răspuns:

— Nimic mai simplu! Mă urc într-o barcă, vir un deget în apă și apoi îl miros. Dacă miroase a boși\*), știu că trebuie să mă opresc pentru că acolo-i Germania federală.

Luxemburgul n-are să uite niciodată de anii negri ai ocupației hitleriste. Micul dar curajosul popor s-a ridicat la luptă. Greva generală din 1942 a fost din punctul de vedere al hitleristilor o nebulie sau o provocare fără precedent împotriva tiraniei lor. Dar luxemburghezii au făcut-o. Cînd, uluși, Gestapoul abia își venea în fire și pornea să înăbușe greva, la Berlin se și sărbătorea singeroasa victorie. Căci mărimile hitleriste erau încredințate că secura gidelui și stilpul de tortură al inchișitorului vor lua luxemburghezii pentru veșnic pofta de a se ridica împotriva „noii ordini” fasciste. Dar și de data aceasta dușmanii s-au înșelat. Minia poporului clocotea pretutindeni. În sud, în centrul industrial al țării unde se extrage minereu și se produce oțel și unde deasupra colinelor plutește veșnic un nor gălbui de praf, muncitorii sabotau cu abilitate producția. Graficul producției de război cobora vertiginos, ceea ce însemna că dincolo de Moselle, în uzinele germane, se puteau fabrica tot mai puține plăci de blindaj, tot mai puține proiectile și bombe din oțel luxemburghez.

În păduri se adunaseră partizanii. Ruinele vechilor palate, cu poteci bătătorile altă dată de turiști entuziaști și poezi melancolici, au dat pentru

\*) Apelațiune peiorativă dată germanilor de francezi, luxemburghezii și belgieni.

## VIAȚA POLITICĂ IN CARICATURĂ



Pentru a păstra echilibrul...



Herr Strauss și consilierul lui



Orator electronic care poate înlocui orice delegat occidental la tratativele de la Geneva.



Un oficial de la Pentagon: — Mulțumesc, nu fumez pipă, prefer figări.

Desene de B. Efimov